

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, június 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Demokratikus közoktatás.
- Főispán és polgármester.
- A katonai javaslatok.
- Védekezés a kolera ellen.
- Részletünk a vashidakra.
- Fölzregés Mexikóban.
- Orth János végrendelete.
- Biharmegyébe akarták deportálni Abdul Hamidot.
- A titokzatos rézsaszinü levél.
- Elített feleséggyilkos.
- Tarkaságok.

Gondok a hidakon.

Arad, június 8.

A mi után a leghosszabb időn át és a legnagyobb mohósággal vágyunk, — emberi sors — rendszerint abban szokott a legkevesebb örömmünk lenni. Szomorúan teljesedett be ez Arad városán a vashidak dolgával. Husz-huszonöt esztendőnek egyik legnevezetesebb programpontja, az elérhetetlennek látszó cél, az apáról-fiura átszállott remény: ez volt a vashid. Képviselő ebben ígérhette a legszebbet, polgármester ezzel akarhatta a legnagyobbat. A vashid, a melynek fillérjei, hidfeje mellé odaképzeltük a folyóparti városok élénk kikötő-életét, a szaporán kiépülő Óvár-teret, a vízmenti korzót, szóval: az elevenülésnek száz meg száz jelét és csodáját.

Tél eleje óta a vashidak állanak; engedelmesen és erősen tartják a hátukat a gyalogosoknak és a szekereknek. Varjassy Lajos, aki szinte

megbecsülhetetlen szívóssággal és okossággal vette kezébe a tengeri kigyóvá vénült ügyet, jogos büszkeséggel gondolhat arra, hogy a vashidak az ő polgármestersége idején, az ő polgármesteri tevékenysége révén, váltak valóvá.

De az új hidak sokkal, sokkal több gondot adtak, mint örömet. Hogy a vashidak révén várt városfejlődés is lassan bontakozik ki: ebbe még könnyen belé lehetne nyugodni. A mit mi nem kaphatunk meg, élvezzék hálaival az unokák. De az elmaradt örömek helyett kettős teherrel nehezedik ránk a vashidak réme, a deficit.

Már azt hitte a város, hogy nyugodtan alhatik e miatt. A kereskedelmi minisztérium a két vashid deficitjét évi harmincezer koronára becsülte s ehhez szabta a szubvenciót s ehhez képest állapították meg a hidvámot, elég borsosan. Akkor történt ez, amikor a hid jövedelmét csak föltevés, a levegőbe épített számítások alapján határozták meg. Most már az élet, a valóság ad kulcsot ehhez a számításhoz. A két hid főállása óta vezetett statisztika, az eddigi átkelés száma és díja után készített mérleg azt mutatja, hogy évenként nem harminc, hanem kétszerannyi ötvenkilenc-hatvanezer korona deficitre lehet számítani.

A polgármester részéről helyes politika és dicséretes előrelátás, hogy nem várja be, amíg egy év elteltével ez a deficit a maga teljes kifejlődésében és kellemetlen voltában előt-

tünk lesz, hanem módokat keres, a melyekkel a város háztartásának ezt a komoly veszedelmét el lehessen háritani. Mert ha a magas hidvámok mellett a vashidak főtartása a pótdót, az eddig is elviselhetetlen magasra jutott pótdót még magasabbra csavarná: ez joggal hívná ki a polgárok fölindulását, elégedetlenségét.

A tervek közül, amelyek a város házában fölmerültek: egyetlen egy az elfogadható és igazságos: vegye át a hidakat az állam. Ez tulajdonkép a régi állapotba való visszatérést jelenti. A várba vezető hid kincstári hid volt, amelyet a vashidon vezető előmunkálatok alatt, az ügy siettetése kedvéért vett át a város. Most, hogy a hidak készen vannak, az államnak annyival inkább kötelessége a hidakat átvenni, mert az egyik hid, a várba vezető Erzsébet-hid csak a katonaság céljait szolgálja s ugyszólván semmi jövedelmet nem ad a városnak, a melyből ennek a hidnak költségeit törleszthetné. A város tehát a hadsereg részére épített és tart fenn egy hidat, holott a véderő szükségleteinek ellátása már sehogy se tartozhatik a város kötelességei közé.

Annak idején, amikor a vashidak megteremtéséről szó volt, — e lap hasábjain fölmerült az az idea, hogy a város ne vegye a hidat a maga kezelésébe, hanem, megszabott hidvám-tételek mellett vállalkozónak adja bérbe, s így a törlesztést biztosítsa. Ugy látszik, a vashidakat összetévesztették a városi üzemekkel, s az

Igazi gazdaszeretet.

Írta: Kanizsny Ferenc.

Sok szó esett már a vendégszeretetről, a miben kivált mink, magyarok járunk elől jó példával. Újat e részben nem is igen lehet mondani. Hanem, úgy vettem észre — és hogy egyáltalán észrevettem, erre okom és tapasztalatom van — hogy a gazdaszeretet mibenlétét még nem bolygattuk meg kellőképp. Pedig hát a lélek kivirágzásainak, érzelmek kifejezésének ezen a részen is vannak fölöttébb megszívlelendő példái. Vagyis, ne mindig arról beszéljünk, hogyan kell magyarul és tisztességgel becsülni a vendéget, hanem — változatosság és okulás végett arról is, hogy a szeretet válfajai közt nem utolsó dolog az sem, ha a vendég hálásan és rendületlenül ragaszkodik a házigazdához. Ezt akaron elmesélni; illetve voltaképpen azt, hogy Bibula Jákót a múlt vasárnap meghittam vacsorára vendégszerető házához.

Be kell vallanom, nem azért hittam meg, mintha ő kelmet különösebben becsülném, vagy mintha vágytam volna egy elmés, mulatságos, jó kedélyű vén fiu társaságára. Hiszen azt mindnyájan tudjuk, hogy Bibula Jákónál unalmasabb fiók nincs az egész városban. Annak oka, vagy ha tetszik: célja, hogy meghittam, azon a szelid önzésen alapszik, hogy

szereitek vacsora után elboroztatni. Már pedig a feleségem őrzi a pincekulcsot; két decinél több bort nem ad föl az asztalra az angyal, csak olyankor, tisztesség okából, amikor vendég van. Ez a legutóbbi vasárnap rossz vasárnap volt. Vidám kedélyű barátaim valamennyien vadászaton voltak, őket tehát nem hihattam meg. (En nem járok vadászni.) Körülnéztem a városban, kit lehetne meghívni? Nem akadt más, csak Bibula Jákó, a megcsontosodott agglégény. Galléron fogtam, mint valami ritka zsákmányt és vittem haza.

— Vendéget hoztam, asszony! — kiáltottam be a konyhába, ahol a feleségem süttőfőzött — ritka vendéget! Mit gondolsz, kicsodát?

Az asszony nem akarta törni a fejét, kinézett tehát az előszobába. Nem nagy lelkesedéssel és mérsékelt örömmel kiáltott fel:

— Nini, Bibula ur! Isten hozta. Mindjárt jövök. Menjenek be addig az ebédlőbe és igyának egy pohár sört.

Bibula savanyu pófával ült le a kanapé sarkába. És mikor belépett az ebédlőbe a feleségem is, hebegve mentegetődzött, hogy ő nem akar alkalmatlankodni, ő csak egy percre jött; és hiába is rakja föl a szobaleány az asztalra a harmadik terítéket: ő bizony egy falatot sem cszik, hozzá sem nyul az ételhez, mert mindjárt megy. Ő nem szeret alkalmatlankodni.

Malacpaprikással kezdődött az emlékezetes vacsora és Bibula Jákó minden áron éhség-sztrájkot akart rögtönözni.

— Vegetáriánus vagyok — hazudta a boszantóan szerény emberek szabódásával. De a feleségem nem hagyta annyiban a dolgot és kijelentette, hogy halálos sértésnek veszi, ha Bibula ur nem kóstolja meg a malacpaprikást, miután azt ő főzte.

— Bocsánat! — szólt Bibula és bevágott egy tányér malacpaprikást.

— Bocsánat! — szólt azután és felhajtott egy pohár bort. Szóda nélkül.

Következett a szárnyas és Bibula megint kérte magát. Sokáig kapacitáltak, hogy no, vegyen már. Bökje már bele a villáját.

— Bocsánat! — mondotta pirulva és kivette az összes combokat, meléket, zuzákat. Rám meg a feleségemre csak a nyakak és más értéktelenségek maradtak. Nono. Szerény ifju ez a Bibula. Kár, hogy nincs étvágya.)

— Igyunk, Bibula ur! — mondtam.

— Nem vagyok szomjas, nem szeretem a szeszes italokat ... — felelt Bibula Jákó, és fenéig itta a poharat.

Évett hát és ivott is a lelkem. Hanem becsülgetni azt nem akart. Málé-pófával bámult maga elé; a hasán összetette a kezét és az ujjával egykedvűen malmozott. En is, a feleségem is belefogtunk mindenféle témába, csak-hogy beszélgetésbe lendítsük a jó fiut. De ez

a törekvés, a mely a közszolgáltatást teljesítő vállalatokat a város kezébe igyekszik juttatni, vitte a várost a hibába, hogy a vashidat a maga tulajdonába és kezelésébe vegye. Most már az akkor ajánlott alapra visszatérni nem lehet, vagy legalább is nagyon kedvezőtlen föltételek mellett lehetne hibérőket kapni. Most csak egy mód áll előttünk s a város vezetőinek minden energiájukat érvényesíteniök kell, hogy ez, a jog és méltányosság elve alapján érvényesüljön: vegye át a hidakat az állam.

Demokratikus közoktatás

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, június 8.

A kultuszterea vitájában ma két ellenzéki és egy munkapárti képviselő szólalt föl. A nemzetiségiek részéről Juriga Nándor, az ellenzék-ről Tüdös János beszélt. Rövid beszédet mondott Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár is, melyet a jobboldal élénk rokonérzéssel és tetszéssel fogadott.

Az ülésen Berzverczy Albert elnökölt. Bemutatta az elnök a pozsonyi második kerületben megválasztott Tauscher Béla mandátumát. A Ház ezután folytatta a

(kultuszterea)

költségvetésének tárgyalását.

Juriga Nándor osztályuralmat lát a közoktatásban érvényesülni. Ez az osztályuralom teszi, hogy az előkelőbb társadalmi osztályok gyermekei küzdelem nélkül is elvégzik iskoláikat, még kegyeznek is nekik, míg a szegény ember gyermekének előítéletekkel kell szembeállnia ezen a téren is. Az oktatásban bizonyos felekezeti szellem is érvényesül, amely a vallás szerinti különböztetést tesz a növendékek között. A miniszter programjában a magyar kultúra kizárólagosságát hangoztatta. Ez érthetetlen követelés, mert Magyarországon ugyan magyar az államn nyelv, de maga a politikai nemzet több nyelven beszél. Helytelen dolog ilyen körülmények között, hogy a nemzetiségek kulturáját, melynek épen a nyelv a legerősebb fogvere, az állam ellenséges szemmel nézi. A nemzetiségek kulturája pedig kiegészítő része a nemzeti kulturájának is. Még a cigányt sem lenne szabad nemzetiségéből kiforgatni, mert benne is a kultura

különbségének egyik árnyalata jelentkezik. Kossuth Lajos, Deák Ferenc és Széchenyi István mindnyájan egyetértettek a nemzetiségek kulturális törekvéseinek méltánylásában. Sürgeti a nemzetiségi nyelvek tanítását az iskolákban. Ha megtudunk idegen nyelveket, angolt, franciát tanulni, mennyivel szükségesebb, hogy egymás nyelvét értsük, a kik egy országban lakunk.

Juriga közben szünetet kért. Szünet után azt hangoztatta, hogy a szerb és román középiskolák módjára a tótoknak is engedje meg az állam ilyen iskolák létesítését. Egyenlőjogúsítást ők így legalább a többi nemzetiséggel. A múlt ülésszakban erre a kívánságra az egész Ház azt kiáltotta, hogy jobb lenne az akasztófa, de reméli, hogy azóta kedvezőbb fordulat állott be a közvéleményben. Ha a kormány teljesítene a tótok kulturális kívánságait, megszüntetné azokat az ellentéteket, melyek őket a magyarságtól most elválasztják. A költségvetést nem fogadja el.

Balogh Jenő: A magyar államtól távol áll a gondolat, hogy bármely nemzetiség jogait csorbítsa, de viszont ebben az országban a nemzeti művelődés jellege csak a magyar lehet. Ha a nemzetiségek ezt nem akarják belátni, akkor lehetetlen velük vitatkozni. A vitában többen kétségbe vonták az új egyetem föllállításának szükségét. Közvetlen tapasztalatból mondhatja, hogy a budapesti egyetem mai túlzásfoltossága a tanítás eredményességét milyen károsan befolyásolhatja. A beiratkozott hallgatók nagy része ma nem fér be a tantermekbe, s a tanulásra szánt időt másutt pazarolja el. Az új egyetemre nem valamelyik városnak, hanem az országnak van szüksége, így állhatjuk meg helyünket a nemzetek tudományos versenyében. Tüdös képzés is csak az ilyen szellemi középpontokon van lehetővé téve. Juriganak arra a szemrehányására, hogy a közoktatásban antidemokratikus szellem érvényesül, utal arra, hogy az ideai költségvetésben épen a népiszkolai tétel kilenc millió koronával emelkedett. Nem oszthatja azt a nézetet, mely a népiszkolai oktatás időtartamának leszállítását kívánja. Az egész világon mindenütt az ellenkezőt tapasztaljuk. A tanítók helyzetét a kormány a legmelegebben szívén viseli s az 1907-iki státuszrendezés teljes kiépítése nem fog sokáig késni. Helytelennek tartja azt a törekvést, mely a közoktatás munkásai közt megkülönböztetést tesz s az egyik rendet a másik ellen lázítja. A tanárok helyzetének javítása ne keserítse el a tanítókat, ellenkezőleg, hasonló javítás reményével biztassa őket. A költségvetést elfogadja. (Élénk éljenzés és helyeslés a jobboldalon. A szónokot sokan üdvözlöik.)

Tüdös János mint a radikális haladás hive, helytelenit minden szándékot, mely a kulturális kérdésekbe felekezeti vagy vallási szemponto-

kat próbál vegyíteni. Örül Andrássy Gyula gróf felszólalásának, aki a végletek közt olyan nagy tapintattal meg tudta találni az elfogulatlanság útját. Az új egyetem dolgában mindenképen Debrecenre illeti meg az elsőség, úgy a város által felajánlott anyagi áldozatok, mint a geográfiai fekvés fontosságánál fogva. A tanárok szolgálati idejének harmincöt évre való fölemelését kulturális visszaesésnek tartaná. Sürgeti a középiskolai hitoktatók javadalmának rendezését. A kultuszminisztérium középiskolai ügyosztályának vezetésében erősen felekezeti, katolikus irányzatot lát érvényesülni. Panaszokat idéz, a melyek szerint az állásokra nem hirdetnek nyilvános pályázatot, másrészt a pályázat körét megszorítják s a felekezeti iskolák tanárait kirekesztik a pályázatból. Az állami középiskolák tanári állásait katolikus gimnáziumi tanárokkal töltik be, szinte kivétel nélkül. Ennek az ügyosztálynak vezetője nem is szakember s ezt a tanárok országos kongresszusa mint sérelmet hangoztatta. Sürgeti végül a népoktatás államosítását, csak így segíthetünk a népoktatás mai szomorú helyzetén.

Elnök az ülést két óra után berekesztette.

Főispán és polgármester.

— Ki az igazi bűnös? —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 8.

Mikor Marostordában legjobban dult a harc, haragos ellenfélként álltak egymással szemben Erődy Sándor, az akkori főispán és Bernády György, marosvásárhelyi polgármester. De a két főtisztviselő hadakozása nem volt nyilvános. A főispánt ugyanis Bernády csak a kulisszák mögül szurka-piszkálta, nyíltan fellépni Erődy ellen nem igen akart.

Ebben az időben történt, hogy Bernády polgármester ellen Marosvásárhely rendőrségéhez, melynek az élén Vargha Lajos dr. főkapitány állt, egy-két büntető feljelentés érkezett. Nem valami komoly ügyek voltak ezek, de persze Bernádyt mégis érdekelték s mert Vargha főkapitány a fiókjába csukta az aktákat, nem tudott azokba beletekinteni. Az ötletes polgármester más uton próbált szerencsét. Hivatalvizsgálat ürügye alatt akarta emberei kezébe juttatni az iratokat, mikor pedig az sem sikerült, Vargha dr. főkapitányt — felfüggesztette.

Nosza, a városban nagy lett a felfordulás és Bernády fölsietett a fővárosba. Ugyanekkor nagyobb közlemények jelentek meg a lapok-

a Jákó csak negyedóránként mondott, vagy inkább bőfentett egy igent, vagy egy nemet és úgy éjjel felé már nem bántam volna, ha sürgősen felcsehelődik és odébe áll. De, eszégtében sem volt. Lopva ásitgattunk a feleséggel és Jákó kezdte magát otthonosan érezni. Nyugodtan ült a széken; nem szólt az egy mukkott sem; csak ivott, rendületlenül ivott. A feleséggel megint belefogtunk egy újabb diskurzusba, mert magunk előtt rösteltük a nagy pauzákat. De éppen ekkor a falóra, mély zengésű hangján, belefogott az éjjeli tizenkettő kiütésébe. Csodálatos, hogy a házastársi viszony mily megértővé, mily egybehangoltá teszi az egy-pár embert! Hirtelen, mintha előzetesen összebeszélünk volna, abbahagytuk a fecsegést, még pedig a végből, hadd szóljon a falóra egymaga és hadd tudja meg a Jákó, hányat ütött az óra?

Az ásitó csendben tisztán, pontosan elhangzott a zengő tizenkettő.

— Hm-m . . . mondtam én.

— Na ja, — vélte az asszony. Sőt Bibula ur is megszólalt:

— Tizenkettő! — mondotta.

— Az bizony! — hagytam helyben.

— Sőt fertály egyre, — tódította a szót Bibula Jákó — az én zsebórámon, tessék megnézni, fertály egy és az én zsebórámon pontosan jár. Nagyon megbízható óra. Ezelőtt tizenkét esztendővel vettem két forint harmincért. Egy közönséges acél óra, hanem kitűnő óra.

Nem várva sem a kínálást, sem a koccintást, Bibula bort öntött magának és nyelv nélkül leöntötte a teli poharat. Semmi hajlandóságot sem mutat a távozásra. No én török egy vendéget fogtam! Hallgattunk megint egy darabig és aztán így formuláztam forró óhaj-tásomat (az asszony a röstelkedéstől fülig pi-rult):

— Magának korán kell kelni, ugy-e Bibula ur?

— Ráérek. Vakációm van.

— Sajnos, nekem nincs. Reggel már hétkor kell fölkelnem.

— Már hétkor? No, az korán van. Hát sohasem iszunk?

Iszunk, láncos-lobogós, gondoltam magamban; de bárcsak vinne már a forgószél. Teltöltöttem a poharakat:

— Hát igyuk meg a Szent János áldását! — indítványoztam leplezetlen nyíltsággal. (A feleségem majdnem az asztal alá süllyedt ekkora gorombaság hallatára: mert, ha ez nem kipenderítése a vendégnek, akkor vagy én nem birom világosan megmondani, amit akarok, vagy pedig Bibula ostoba, mint a tök.)

Bibula nem sértődött meg. Sőt ellenkezőleg, a célzást határozottan félreértette:

— Szent János áldása?! Nono, engem nem lehet becsapni. Hol van még a Szent János áldása? Hanem inni, hát ihatunk.

Mit csináljak ezzel az emberrel? Ez ugyan leült! Hiszen én, Isten látja a lelkemet, nem

vagyok ellensége a baráti poharzásnak. Hébe-hóba akár reggelig is elkwaterkázom, de nem ezzel a fajankóval, akiből csak úgy bög az unalom és a butaság! Nem ért ez sem a politikához, sem a tréfához, sem az anekdotához, — (ő az, aki a viccek csattanója végén mindig megkérdi, hogy „mi történt aztán?”) nem ért ez semmihez; ez csak hallgat és bámul a kekre nyílt bémész szemével. Teringettét, hol is maradt az én eszem, amikor Bibulát vacsorára meghittam! Hogy szabadkozott pedig eleitne! És tessék. Most itt ül, mozdulatlanul és mozdíthatatlanul, mint a bálvány.

A feleségemnek, szegénykének, már lele-ragadozott a szeme az álomosságtól. Fölkelt és átmelt a másik szobába, de az ajtóból észrevétlenül intett. Utána szöktem, magára hagyva egy percig Bibulát. A sötét hálószobában az asszony izgatott suttogással kérdezte:

— Kit hoztál a nyakamra, te boldogtalan?

— Hiszen, ha tudtam volna! De azt hittem, hamarosan elhordja az irhát.

— Már most mit csináljunk vele?

— Tudja a szösz!

— Hallod-e gazdám, — okoskodott a feleségem — itt nincs egyéb hátra, mint az, hogy leitatod az asztal alá, aztán befogatsz és hazafuvaroztatod.

— Dicsérem az eszedet, anyjuk! Ez már eszme. Hiába, ravasztságot és cselt csak az asszonyoktól lehet tanulni. Igazad van. Be kell rugatni Bibulát, hogy csak úgy zugjon. Minél hamarabb. Teljesen leitatni. E végből jó volna,

ban, ezek egyike Lázár Miklós hírlapíró tollából, arról adva hírt, hogy a polgármester elleni büntető főljelentések — ál-főljelentések. Csak a Bernády boszantását célozták és értelmi szerzőjük a főispán.

Az így megvádolt főispán, Erődy Sándor, sajtópört indított az öt támadó lap, illetőleg Lázár Miklós hírlapíró ellen, aki ma állt a budapesti esküdtszék előtt. A tárgyaláson Mikovich dr. bír. elnök, közvád képviselőjeként pedig Vargha József dr. kir. ügyész jelent meg.

Lázár Miklós, a vádlott kijelentette, hogy az ügyben teljesen ártatlannak tudja magát.

— Hát nem ön írta a cikket?

— A dolog így történt: Bernády polgármester Budapestre jött és tudatva a redakciómmal, hogy a Pannóniában lakik, jelezte, hogy „lehet vele beszélni” a marostordai állapotokról szenzációs közléseket adhat. Erre fölkerestem s meginterjűvoltam...

— Ott a hotelben?

— Igen, s amit előadott, szinte szó szerint lejegyeztem. Persze, bizonyítani ezt nem tudom s akkor nem számítottam arra, hogy Bernády ur, amit mondott, később letagadja.

— Bizony ő a Marosvásárhelyen történt kihallgatásakor kijelentette, hogy nem azokat mondta, amit ön megírt.

— Szóval, ma úgy áll a dolog, hogy valótlant állít - kettőnk közül valaki. Én azonban Erődy főispán urat, — a kit csak nagyra-becsülni tanultam meg — nem akarhattam megbántani, határozottan sajnálom tehát a történeteket és igen örvendének, ha békésen intézhetnék el az ügyet.

Vargha kir. ügyész: Bár az eljárás hivatalból folyik, Lázár kijelentése után szükségesnek tartom, hogy arra Erődy volt főispán választását meghallgassuk.

Mivel pedig Erődy most a fővárosban lakik, Mikovich elnök nyomban intézkedett, hogy a sértett megjelenjék az esküdtszék előtt. Telefonáltak a miniszterelnökségi palotába és alig félóra múlva csakugyan megjelent.

Lázár újra kijelentvén azt, hogy Erődy iránt a legteljesebb tiszteletet érzi, Erődy annak a kijelentésével, hogy nem a vádlott az igazi bűnös a panaszától elállott.

Mivel pedig erre Vargha kir. ügyész felsőbb meghatalmazást kért, ezt is megsze-

rezte Erődy telefon útján Jeszenszky államtitkártól.

Ennek a konstatálása után az ügyész elejtette a vádat, az esküdtbiróság pedig megszüntette az eljárást.

A katonai javaslatok.

— A miniszterelnök beszéde. — Min mulatott Khuen gróf és Justh Gyula? —

Távirati tudósítás.

Budapest, jun. 8.

Budapestről jelentik: A politikai körök általános érdeklődése közepette indult meg a katonai javaslatok bizottsági tárgyalásának első napja. Csendes lefolyású volt a vita és bárha az ellenzék az ő legjelesebb katonai szakfőfőit küldte a harcba, álláspontját az ország előtt vajmi gyenge érveléssel tudta csak megindokolni. A megvitatás első napjának az adta meg a jellegét, hogy az ellenzéki szónokok katonai szempontokból nem támadhatván a javaslatokat hamarosan a politikai térre csapták át, de ott se volt több szerencsésük, mert Héderváry gróf miniszterelnök egy finom, ironikus beszédten igen világosan bebizonyította az elhangzott kritikai megjegyzések tarthatatlanságát. Kimutatta, hogy ezzel a kormányval szemben teljességgel jogosulatlan a függetlenségielnek az a követelése, hogy a Héderváry kormány tartsa meg azt a paktumot, melyet a koalíció kötött volt a koronával és melynek értelmében a választói reform megalkotásának a véderőreformot meg kellett volna előzni. A miniszterelnök röviden és határozottan kijelentette, hogy neki ehhez a paktumhoz semmi köze sincs, azt a megállapodást nem ő kötötte, hanem a koalíciós kabinet, mely azonban négy évet úgy hagyott eltelni, hogy a választói reformot meg nem valósította.

Bizvást el lehet hinni Hédervárynak azt a szatirikus megjegyzését, hogy senki se sajnálja jobban ő nála, hogy a koalíciós kormány nem váltotta be obligóját, hanem örökségül ráhagyta a választójogi reform munkáját.

Tóth Jánosnak, aki azzal iparkodott háttást kelteni, hogy a véderőreform óriási költségeire utalt egy kis sikerült számtani leckét is adott a miniszterelnök. Tóth János ugyanis azt állította, hogy Magyarország katonai célokra ötszáz milliót ad ki, minden más célra pedig

összesen háromszáz milliót. A miniszterelnök derűtlenség közepette konstatálta, hogy a számtás nem vág, mert ha katonaságra ötszáz milliót adunk ki, minden más célra pedig Tóth János szerint háromszáz milliót, vajjon akkor hová tesz Tóth a mi ezerhatszáz milliós költségvetésünkben még kilencszáz milliót? Ezzel a kis megjegyzéssel élesen világította meg a miniszterelnök azt az irrealitást, melylyel az ellenzék nagy számokkal dobálózik. Joggal hangoztatta a miniszterelnök, hogy a jelenlegi kormány hivatkozhatik rá, hogy úgy a trónbeszédben, mint a saját programjában a katonai reform keresztülvitelét mint közvetlenül megoldandó feladatot állította oda és megvalósítását semmi feltételhez sem kötötte. A mai rezsím sohasem titkolta abbéli felfogását, hogy Ausztria-Magyarország kellő hadi készütsége nem tűr további halasztást.

Épen olyan találóan mutatott rá Héderváry Tóth Jánossal szemben arra, hogy a függetlenségi vezérszónokának nincs joga a jelenlegi kormánytól a nemzeti hadsereg intézményes biztosítását követelni, mert a jelenlegi többségnek az önálló magyar hadsereg nem képezi programját. Amivel ez a többség a 67-es alapon áll és ennek megfelelően a hadsereg közösségét tartja célszerűnek. Az első tárgyalási nap mérlege a kormányra nézve kedvező.

Bizottsági tárgyalás.

Budapestről jelentik: A véderő-bizottság ma folytatta a katonai javaslatok tárgyalását. Holnap valószínűleg véget ér az általános vita és a bizottság megkezdheti a véderő-javaslat részletes tárgyalását. A függetlenségi pártok erősen készülnek a katonai vitára és a két párt között az egységes harc dolgában közeledés látszik. A Justh-párt nagyon óhajtja az együttműködést. Apponyi Albert gróf most tanulmányozza a katonai javaslatokat és hír szerint mindjárt a parlamenti vita elején fől szólal. Beszélni fog Andrássy Gyula gróf is. Kifejti a maga álláspontját, de egy esetleges obstrukcióban részt nem vesz.

A kultusztárca.

Budapestről jelentik: A kultusztárca tárgyalását egyhamar nem fejezik be. Ma újra több képviselő iratkozott föl szólásra és ezekkel tizenegyre szaporodott a még beszélni kívánók száma. Ezek között van Justh Gyula és

asszony, ha valami sós dolgot adnál föl az asztalra, amire muszáj inni. Lehet az hering is, kutya-teremtette.

— Ejfé után, hering?!

— Ne törődjél vele. En beléje gyömöszölöm, ha megfullad is.

— Megint csalódtam. Nem kellett gyömöszölnöm. Ette az, magától és nem fulladt bele. Fél kettőkor megszólalt:

— Látjátok ez kedves és figyelmes dolog. Erre lehet csak igazán jókat inni.

Ivott. Megitta a készletet mind. Üresen sorakoztak egymás mellett az üvegek. Nincs több.

— Talán folytatnók? — vélte három óra-
kor reggel.

— Sajnálom, a bor elfogyott! — jelentetem ki határozottan — most már eltehetjük magunkat holnapra.

— Szó sincs róla. Eridj le a pincébe. Vagy házigazda vagy, vagy nem.

— Lehet, hogy nem is vagyok! — feleltem busan és már igenesak kíváncsoktam az ágyba. Bibulát nem birtam leitatni, ellenben én magam kezdtem szédülni. A fejembe szállt az ital. Veszélyes vállalat volna most a pincébe lebotorkálnom.

— Eltört a hévér, — hazudtam — még az este eltört. Nem adhatok több bort. Nagyon sajnálom.

— Igyunk konyakot.

— Nincs.

— Pálinkát.

— Az sincs.

— Van nekem! — erősködött Bibula — elküldünk valakit érte.

— Azt hát nem! — tiltakoztam végső erőfeszítéssel.

— És miért nem!

— Mert nincs, akit elküldjünk. A szakácsné szabadságon van. A kocsis a kórházban fekszik. A szobalány, az igen... a szobalány szintén beteg. Az előbb kifecarodott a lába. Hanem tudod-e mit?

— No mit?

— Hazakisérlek, most én leszek a te vendéged és otthon, tenálad, vig agglégényi szobácskában megkóstoljuk a konyakot. (Ejnye, hogy ez hamarabb nem jutott eszembe.)

— Jó.

A feleségem ez egyszer örömet eresztett el hazulról éjnek idején. Örült, hogy végre lefekhetik. A kapuban a fülembé sugta:

— Szökjék haza mielőbb!

— Bíz rád! — a legközelebbi utcasarkon eltűnők mellőle és usgyi, visszafutok.

De bizony nem birtam kerekét oldani. El kellett mennem Bibulával a lakására. De, amikor a kulcsokat kereste, melyekkel a szekrényt kinyitná, hogy elővegye a konyakos üvegeket, a nyitott ablakon kiugrottam. Jól esett a friss levegő; de még jobban a világ legunalmasabb fickójától való szerencsés megszabadulás. Hogy egy kicsit a fejem szellőzködjék, a hosszabb utat választottam hazafelé.

Mikor otthon benyitok az ebédlőbe, majdnem kővé meredtem. Bibula már ott ült a helyén. az asztalnál. Egyedül.

Vidáman mosolygott.

— Meg akartál szökni. Hohó! Nem úgy verik a cigányt. De most legalább van konyak. Öt üveggel hoztam.

És ekkor vettem észre, hogy a feleségem még ébren van. Nem volt ideje lefeküdni, mert Bibula hamarosan visszatért. Pokoli ötletet támadt. Rákiáltottam Bibulára:

— Ugy? Hát maga a feleségem után sántikál! Takarodjék azonnal, vagy leütöm a derekát.

— Jó vicc! Hehehe! — jegyezte meg kedélyesen Bibula és hosszas magyarázatba fogott. Délelőtt kilenc órakor még mindig azt fejtegette, hogy ő nekem sokkal őszintébb tisztelőm, hogysem a feleségemre gondolni is merne. Akkor nem győztem tovább. Lefeküdtem. Ugy déli egy óra tájban ébredtem fájós fejjel. Bekandikáltam az ebédlőbe.

Bibula még mindig ott ült, magában. A konyakos üvegeivel vitakozott. A cselédektől tudom, hogy délután fél ötör ment el, halálosan megsértődve azon, hogy magára hagytuk. Távozásakor mérgesen becsapta a kaput és így szólt:

— No, ide nem jövök el többet.

... (Remélem is.)

Vázsonyi Vilmos. Ma beszélt először Balogh Jenő államtitkár. A szűzbeszédet nagy tetszéssel fogadták a Ház minden oldalán.

Két indítvány.

Budapestről jelentik: A képviselőház holnapi ülésén okolja meg Sztéryi József volt államtitkár és Heltai Ferenc az államvasutak beszerzési anyaga dolgában beterjesztett indítványát, a mely parlamenti bizottság kiküldését kéri a szerződések megvizsgálása végett. Biztosra veszik, hogy az indítványokat a Ház többsége el fogja vetni.

A miniszterelnök és Justh Gyula.

Budapestről jelentik: A Ház folyosóján ma hosszasan beszélt Héderváry Károly gróf miniszterelnök Justh Gyulával. Föltűnést keltezt, hogy a két politikus több ízben hangos nevetésben tört ki és a folyosó népe mindjárt kisütötte, hogy a miniszterelnök a leszerelésre biztatta Justh Gyulát. Később megkérdezték Justhtól, hogy miről folyt a derűs társalgás.

— Bejelentettem, mondotta Justh, hogy egy makói küldöttséggel akartam tisztelegni, de a küldöttség nem jött el. Aztán sok egyéből beszélgettünk, a többi között egészségi állapotainkról. A miniszterelnök elmondta, hogy az egyik szemem gyöngye. Latod, mondta nekem, ha a balszememet lefogom, akkor látlak, ha a jobb szememet fogom le, akkor nem látlak. Azt hiszem, kegyelmes uram, szóltam erre én, hogy te jobban szeretnél engem mindig a balszememmel nézni. Ezen aztán nevtünk. Én különben már gyermekkorom óta ismerem Héderváry grófot és leszámítva a politikát, becsülöm a jókedvét, humorát és előzékenységét. Egyáltalában szimpátikus egyéniségnek tartom.

A szegedi mandátum.

Budapestről jelentik: A szegedi mandátum ügyében Gerliczy Ferenc báró az egyik jelölt ma felkereste Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt és vele két óra hosszat tanácskozott. A tanácskozás eredménye az volt, hogy a miniszterelnök táviratilag Budapestre hívatta Kállay András belső titkos tanácsos, nyugalmazott szabólesi főispánt, hogy reábirja a jelöltség elfogadására. Kállay András a távirat kézhezvétele után azonnal elutazott Szegedről.

A miniszterelnök ezen intézkedése a szegedi mandátum eddigi két jelöltje, Gerliczy báró és Rosa Izsó dr. azon kijelentésének következménye, hogyha más alkalmas jelöltet találnak, akivel a szegedi munkapárt részére biztosítani lehet a kerületet, mindketten visszavonulnak.

Szegedről jelentik, hogy ma egy újabb jelölt neve is forgalomba került. A munkapárt egy töredéke Jászay Géza apátplébánost szeretné felléptetni, de ez aligha vállalkozik a jelöltségre.

VÁROS ÉS MEGYE.

Folytatólagos sorrendje Arad város törvényhatósági bizottsága által június 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: 20. Zombor sz. kir. város közönségének átírata az ott létesítendő Erzsébet-szobor költségeihez való hozzájárulás tárgyában. 21. A m. kir. belügyminiszter ur rendelete az „I. Ferencz József” alapítvány tárgyában. 22. A tanács elterjesztése a községi polgári leányiskola épületének kibővítése tárgyában. 23. A m. kir. belügyminiszter ur rendelete a felső kereskedelmi isk. szervezett tanári állások tárgyában. 24. Az egészségügyi bizottság előterjesztése a gümőkör elleni védekezés tárgyában. 25. A polgármester előterjesztése Buzáky Gyula tüzoltó őrparancsnok részére szabadságidő engedélyezése iránt.

Védekezés a kolera ellen.

— Aradváros intézkedései. — A főváros óvatossága. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Arad város közigazgatási bizottságának legutolsó ülésén Tisch Mór dr. főorvos bejelentette, hogy a kolera elleni védekezés terén minden rendelkezésre álló eszközt felhasznál és megteszi a kellő intézkedéseket, hogy úgy mint a múlt évben úgy most is megóvja a várost a fekete veszedelemtől. Igen sokszor illetük a legnagyobb elismeréssel a város főorvosát, amiért egyéniségét jellemző lelkiismeretességgel és eréllyel tett meg minden intézkedést és ő maga személyesen győződött meg arról, hogy utasításait a mellé rendelt erők végre is hajtsák. Higgadság de határozottság, megfontoltság és a felesleges túlzásoktól való tartózkodás ismerhető fel ezeken az üdvös intézkedéseken. Éppen ezért azt hisszük, hogy most is meg lesz az eredménye Tisch dr. ama kijelentésének, hogy elsősorban a városnál oda fog hatni, hogy a koleragyanus vagy kolerabeteg ember környezetének izolálására és megfigyelésére szolgáló veszteglő helyiség (karantén) létesíttessék.

A kolera terjedése csak prevencióval és jelentkezésének első pillanatában nyomható el. A főorvos lelkiismeretesen őrködik Arad közegészségügye felett — ezt tanúsítja az a sikeres küzdelem is, melyet járványokkal folytat a városi tiszti orvosi kar — de a törvényhatóság lelkiismeretének is ébernek kell lennie és meg kell tennie mindent olyan időben, mikor még higgadtan és az ijesztő rém által fel nem zaklatva cselekedhetik. Azt hisszük, hogy a kolera elleni védekezés legelemibb eszközét azonnal megteremti, mert a polgárság nyugalma ezt úgy kívánja.

A mai napon újabb kolera esetet sem külföldről, sem az országból nem jelentettek. A főváros is éberrel figyel, mert csak a hatóságok jókor tett intézkedései képesek megóvni a népet az öt fenyegető veszedelemtől.

Budapestről jelentik: A tiszti főorvos előterjesztésére az Országos Közegészségügyi Tanács kebelében alakult Országos Járvány-bizottság elrendelte, hogy a kelenföldi állomáson állandó orvosi inspekciónak tartanak s a kirendelt orvos vizsgálja meg a vonaton érkezett utasokat. A kereskedelmi miniszter rendelete alapján a kalauzok kötelesek jelentést tenni az állomásfőnököknek és az inspekciónak tiszti orvosnak, hogy van-e utas Grácból, vagy Velencéből s hogy van-e beteg utas a vonaton. A főváros Fiala Rikárd dr. tiszti orvost rendelte ki állandó szolgálatra a kelenföldi állomásra. A tiszti orvos minden Grácból, vagy Velencéből jövő utast megvizsgál. Ha egészségesek, a gráciakat minden más intézkedés nélkül tovább engedi utazni, a Velencéből jövőket azonban öt napi orvosi felügyelet alatt tartják. A trieszti tengerészeti rendőrség különben táviratilag értesíti a tiszti főorvost, ha olasz földről jött utas utazik Budapestre. Magyarevits Mladen dr. tiszti főorvos ma reggel a kelenföldi állomáson vizsgálta meg, hogyan működik az egészségügyi szolgálat. A tiszti főorvos szemléje kapcsán a legkalandosabb hírek terjedtek el a fővárosban. Azt híresztelték, hogy kolerás betegek érkeztek Budapestre s azok elé ment a főorvos. A híresztelésből szerencsére semmi sem igaz. Az 1301. számú gráci gyorsvonat pontban egy óra ötvennégy perckor érkezett a kelenföldi pályaudvarra. A kalauz jelentette, hogy két utas van Grácból, de egyiknek sincs semmi baja, Fiala dr. tiszti orvos átvizsgálta a

gráci kocsit s a vonat azután tovább ment a keleti pályaudvarra.

A nagy hű-hóról Magyarevits Mladen főorvos ezt mondta egy újságírónak:

— Amióta a külföldön koleraveszedelem van, Fiala Richárd dr. orvos által állandó felügyeletet tartunk a kelenföldi pályaudvaron, ahol a Déli vasut és Máv. forgalma összpontosul. Különösen a Velence felől érkező vonatokat ellenőrizzük nagy figyelemmel, mert hiszen Grácban már hivatalosan megszűntnek nyilvánították a kolera. Eddig még csak koleragyanus eset se fordult elő. Ma orvosi inspekción tartottam a kelenföldi pályaudvaron, ellenőriztem a felügyeletet s ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, mintha veszedelem volna.

A titokzatos rózsaszínű levél.

— Szerelmi vallomás — fogadásból. —

Távirati tudósítás.

Berlin jun. 8.

Érdekes becsületsértési pört tárgyaltak ma a berlini törvényszéken. Arról volt szó, hogy a férjet becsületében sérti-e meg valaki, ha feleségének szerelmes levelet ír. Egy berlini nagykereskedő ugyanis becsületsértés miatt bepörölte házának régi jó barátját, mert rájött, hogy feleségének szerelemtől lángoló levelet írt. Barátja ugyan fegyveres elégtétel ajánlott föl neki, de ezt visszautasította azzal a megokolással, hogy nem hajlandó mindennek tetejébe nyomorékká vagy agyonlövetni. A pör előzményei a következők:

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy Kellner Gyula nagykereskedő egy társaságból feleségével hazajövet észrevette, hogy az asszony kabátjának zsebéből rózsaszínű levélkéknek a hegye kandikál elő. A férj nem volt féltékeny természetű, de a rózsaszínű levélke mégis nyugtalanította. Nagyon szerette volna tudni, hogy mi van benne, de röstellte az asszonynak kíváncsiságát megvallani, nehogy féltékenységgel vádolja. A véletlen segítségére volt, mert amikor az asszony levette kabátját, a rózsaszínű levélke épen a férj lába elé hullott. A férfi gyorsan rátette a lábát s aztán megvárta, míg az asszony elhagyja a szobát.

Alig maradt egyedül, hamar fölszedte a levélkét s elolvasta. A leglángolóbb, legizzóbb színekben ecsetelte benne házának leghibebb barátja szerelmét az asszony iránt. A férfi az izgalomtól és fölündulástól magánkívül szaladt a feleségéhez és kérdőre vonta hűtlensége miatt. Az asszony azonban a leggyöngyözőbb kacagásával nevetett a fölündult férfi arcába s kijelentette, hogy az egész nem más, mint ostoba rossz tréfa, a mit a testvérel és bátyjával, akik szintén a társaságban voltak, be tud bizonyítani.

A menyecske azután elmondta, hogy vacsora után a szalon egyik sarkában ő a két testvérel és barátjukkal azon vitakoztak, hogy a szerelmet nem lehet szavakba önteni. Barátjuk azt állította, hogy olyan szerelmes levelet tud írni, hogy aki olvassa, annak fejébe száll a vére. A dologból fogadás lett. Abban állapotok meg, hogy a férfi megírja a szerelmes levelet s a menyecske juttatja elbírálás végett. Ha megnyeri a fogadást, egy csókot kap az asszonytól, természetesen a beavattottak előtt, ha elveszti, az egész társaságot megvendégeli pezsgős vacsorával.

Később át is adta a levelet, a melyet azonban a fogadás föltételei szerint csak otthon, egyedül volt szabad elolvasnia. A levelet tehát zsebre tette s egészen meglepődött róla. A fogadást azonban, úgy látszik, — tette hozzá a menyecske — fényesen megnyerte a barátunk, mert ugyan csak a fejébe szállott a vér a levél olvasásánál.

A férfi azonban nem fogta föl tréfásan a dolgot, hanem beadta az asszony ellen a válókeresetet, a barátját pedig bepörölte becsületsértés mi-

att. Az asszony égre-földre esküdözött, hogy ártatlan az egész dologban s a testvérei is mellette vallottak. A becsületsértési pör tárgyalásán a menyecske volt a főtanu, de mivel ott is azt mondta, hogy barátja a levelet csak tréfából írta neki és erre meg is esküdött, a férjét elutasították keresetével. De különben sem marasztalták volna el a férj barátját, mert, a mint a bírák kifejtették, az *semiben sem támadja meg a férj becsületét, ha a feleségének szerelmes levelet írnak.*

A bírói ítéletben a férj is megnyugodott s miután illetékes fórumon hallotta, hogy a rózsaszínű levélke nem ejtett foltot a becsületén, visszavonta a válókeresetet s kibékült a feleségével. Kikötötte azonban, hogy az asszonynak soha többé nem szabad szerelmes levelet elfogadnia, még tréfából sem.

Ráfizetünk a vashidakra.

— Ötvenkilencezer korona deficit. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Legjobb ha őszintén bevalljuk, hogy a vashidak körül komoly a baj. Ez a tényeknek megfelelő igazság és ha a törvényhatóság tisztán látja a helyzetet, tudatára ébred annak, hogy csalóka remény volt mindaz, amit ettől a nagyszerű alkotástól várt, akkor még segíthet magán és a városon. A segítség sürgős és ha valaha úgy most igaz az a mondás, hogy: *az idő pénz.* Minden perc késedelmet a közönségnek kell megfizetnie.

Mikor a vashidak elkészültek és a tanács elkezdte számolgatni vajjon mennyibe kerül azok fenntartása és mekkora jövedelem várható a most már állandó közlekedési eszközökkel lebonyolítható forgalomból, két táborra oszlott a hivatalos testület. Egyik, a pesszimista azt vitatta, hogy körülbelül *hatvanötezer* korona deficitel kell számolni, mert messziről sem igaz, hogy a forgalom valami csodás módon megnövekednék. A másik, az optimista, hitt abban, hogy Arad szerencsége nagy és valami földöntúli hatalmasság megsegíti és a hidakon *két millió hétszázezer* gyalogos kel át aztán ez a mese szám leszállítja a hiányt 25—30 ezer koronára. A kereskedelmi miniszter is erre, neki minden esetre olcsóbb álláspontra helyezkedett és hiába könyörgött a törvényhatóság, hogy ha már rákényszerítette a kormány a hidak építésére, segítse is ki a csávából, a miniszter *legfeljebb harmic ezer korona államsegélyt* ígért.

Azt mondotta, várjuk meg a három órai vonatot, majd a gyakorlat fogja megmutatni, mekkora jövedelmük lesz a hidaknak.

A három órai vonat beérkezett és pedig óriási csalódással megrakottan. A pesszimistának van igazuk. Minthogy a miniszter nem hagyta jóvá a hidak 1911. évi költségvetését, mert abban 65 ezer korona deficitről van szó most újat készített a tanács a számvevőséggel, melyet az ma terjesztett be. Ebben a költségvetésben minden bevétel a maximumban és minden kiadás a minimumban van kiszabva és mégis *ötvenkilenc ezer korona hiány, feltétlenül a hidak jövedelmén kívül álló forrásból fedezendő.*

Ezen az újabb és szintén nagyon szomorú számításnak alapjául az eddigi forgalmi statisztika szolgált, mely sajnos most már visszavonhatatlanul rácsúfol azokra, akik *kétmillió hétszázezer* gyalogjáróra számítottak. Január elsejétől május 30-ikáig mindössze 691,762 gyalogjáró kelt át a hidakon és három fillérjével fizetett 20,752 korona 86 fillért. Még ha százötven százalékos emelkedést remélünk is, akkor sem érhető el a majdnem három milliós

forgalom. A bevétel másik tétele 14,794 korona 94 fillér a járművek hidvámja. Összesen tehát 35,547 korona 80 fillért hoztak a hidak. Az év végéig tehát a költségvetés a következőképpen alakul: Átkel a hidakon: 1660230 gyalogos és fizet 49,866 korona 90 fillért, járművek után a bevétel 35,507 korona 86 fillér lesz, egyéb bevételekből 5507 koronára lehet számítani. Összesen tehát 91021 korona.

Minthogy azonban a két és fél milliós nagyon terhes hidkölesön amortizációja már most lesz esedékes és a 150 ezer koronában kontemplált kiadások után *ötvenkilencezer* korona deficit jelentkezik, a városnak pénzről kell gondoskodnia, hogy a bankokkal szemben fenálló kötelezettségének eleget tehessen.

A június havi közgyűlésnek lesz módjában, hogy ezzel a kínos kérdéssel foglalkozzék.

A számvevőség azt javasolja, hogy az esedékes részlettörlesztés teljesíthetésére kérje meg a város a kereskedelmi minisztert, hogy a megígért államsegélyt egész összegében folyósítsa azonnal és utalja ki a *harmic ezer* koronát. Ezzel a pillanatnyi bajon talán segíthet volna a törvényhatóság.

Mi lesz azonban az év végével? Elköltötte a város az államsegélyt és fizetni nem tud, mert a bevételek messze mögötte maradtak a kiadásoknak.

Ennek a veszedelmes problémának más megoldása nincs, minthogy a város a *kormány*nak ajánlja fel a hidak átvételét, mert első sorban az állam érdeke érvényesült a hidépítés által.

A számvevőség más utakat is keres a súlyos helyzettől való szabadulásra és három alternatív javaslatot terjeszt a tanács elé.

Az első proposíció a következő:

Az 1890. évi I. törvény cikk 16-ik szakasza értelmében ugyanis olyan művet, mely két törvényhatóságot köt össze, közösen építendő és közösen tartandó el. A *Károlyi Gyula-híd* a debrecen—fehérttemplomi átkelő utnak egy szakasza, mely Arad város, Aradmegye és Temesmegye területeit kapcsolja egybe. A törvény intézkedik arra az esetre is, ha a közös érdekű hatóságok az építés előtt nem jutottak volna megegyezésre. A miniszter joga ilyenkor az érdekeltek között tárgyalást megindítani és végső fokon dönteni.

Az érdekeltség nagyságát a lakosok száma és a művelés alatt álló földterület nagysága szabja meg. A számvevőség számítása szerint a Károlyi Gyula hídnál Aradmegye 1.01%-al, Arad város 38.36%-al, végül Temesmegye 60.63%-al van érdekelve. Ez utóbbi azért ilyen nagy mértékben, mert az Aradhoz közel fekvő községek mind Aradon értékesítik terméseiket.

A városnak tehát meg kell indíttatnia a kereskedelmi miniszterrel az 1890. évi I. t.-c. 16. szakasza értelmében az érdekeltségi eljárást és ha ez eredménnyel járna, akkor a fenntartási költségek három törvényhatóságot terhelnek.

A második alternatíva szerint a város úgy szabadulhat meg a vashidak terheitől, ha a kormányval meg tudná értetni, hogy a hidak építését elsősorban stratégiai szempontok tettek szükségessé és eminens állami érdek követeli, hogy azok az állam tulajdonába menjenek át. Természetesen úgy, hogy az állam az összes építkezési költségeket a városnak megtérítse. Ez a legradikálisabb, legcélszerűbb megoldás lenne.

Végül a következőket javasolja a számvevőség: Kérje a város a kereskedelmi minisztert, hogy engedje meg a *hidalapnak* az állami utadó alapba történendő beolvasztását.

Az utadóalap rendszeresen felesleggel dolgozik. A törvény értelmében az állami adó tiz százalékaig vethető ki utadó. A számvevőség azt proponálja, hogyha még a tiz százalékos kivétel után is deficit mutatkoznék, akkor a *kereskedelmi kormány viselje az így mutatkozó differenciákat.*

A kormány jóakarától függ tehát teljesen, hogy Arad a vashidak deficitjétől megszabaduljon.

A már most mutatkozó hiány sajnos az évekkel sem csökkenik. Az Óvár-tér kiépítése, az Ujaradra vezető villamos vasut létesítése a jövőben megérlelődő problémák, melyek a mi viszonyaink szemmel tartása mellett egyhamar nem gyarapítják a vashidak bevételeit.

Orth János végrendelete.

— A rokonok mellőzése. —

Lávirati tudósítáa.

Bécs, május 8.

Tegnapelőtt bontotta fel 6 felsége Orth János valódi nevén *János Szalvator* főherceg végrendeletét. A végrendelet hiteles tartalma ma került nyilvánosságra és nagy meglepetést keltett, hogy a rejtélyes körülmények között elhunyt királyi sarj *nem rokonainak hagyta vagyona, hanem legnagyobb részben jótékony-célú és egyéb alapítványokra.* Pikantériát kölcsönöz a végrendeletnek, hogy a főherceg határozottan kizárta, hogy vagyonából bármit valamelyik egyháznak juttassanak.

A végrendelet első részében felsorolja, vagyona. E szerint a vagyon áll: 1. az Orth féle kettős kastélyból Gmunden mellett a hozzá tartozó földbirtokból és a kastélyban levő régiségekből és műtárgyakból. 2. Egy bécsi házból. 3. A temesvári 74 számú házból. 4. Értékpapirokból és betéti könyvekből. 5. A toszkánai földbirtokból folyó járadékból és végül ingóságokból: kocsik, lovak, könyvek, rajzok, okiratok.

A végrendelet második részében Orth János vagyona feletti intézkedések foglaltatnak. A két Orth-féle kastélyt és az ahhoz tartozó földbirtokot édes anyjának, *Mária Antoinette* toszkánai nagyhercegnőnek hagyományozta azzal a kikötéssel, hogy a gmundeni tó melletti kastélyt tartsák meg jelenlegi formájában, a másikat pedig a végrendelethez csatolt tervrajzok szerint ó-német reneszánsz stílusban építsék át. Az átalakításra hatvanezer forintot hagyományoz.

Elrendeli, hogy bécsi és temesvári házeit adják el, a befolyó összeg a később meghatározott célokra fordíttassék.

Ezután egy sereg alkalmazott és szolgáltsorsolása következik, akiknek kisebb-nagyobb összegeket hagy.

Bécs város szegényeinek 5000 forintot, Lemberg, Krakkó, Temesvár, Komárom és Gmunden szegényeinek ezer-ezer forintot juttat.

Vagyonának többi részét jótékony-célú, katonai, közoktatási, művelődési és művészeti alapítványokra hagyományozza. Ezen alapítványok feletti rendelkezés az osztrák és magyar közoktatási minisztert és közös hadügyminisztert illeti meg, határozottan kiköti azonban azt, hogy vagyonának semmiféle része soha semmi körülmények között nem fog egyházi célokra fordíttatni.

A végrendelet harmadik részében eltemetetéséről intézkedik. Azt kívánja, hogy állását és katonai rangját megillető minden ceremónia nélkül temessék el a Gmunden melletti kastély kertjében. Ez az óhaja természetesen nem teljesülhet.

A végrendelethez egy záradék van csatolva, melyben feleségéről intézkedik. Bécsi második házát és százezer forintot hagy neki. Ez a záradék Buenos-Ayresben kelt.

Elítelt feleséggyilkos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Ez év március 17-én déli tizenkét órakerétségbeesett sikoltozás verte fel a fazekasvarsándi főutcát. Deme Jánosné, Deme István vagyons gazda menyje kiáltozott:

— Emberek segítsenek. Az ipam megölte a napamat.

Az emberek összecsdültek és berohantak a házba. Rémes látvány tárult eléjük. A belső nagy szobában az ágyon holtan feküdt a hatvankilenc éves öreg asszony Deme Istvánné. Két hatalmas szurás volt a mellén, a szívéből patakzott a vér. Az ura, Deme István a földön hevert vértócsában. A kétségbeesett ember háromszor szurta meg magát. Mellette feküdt a hatalmas konyhakés, melylyel a gyilkosságot elkövette.

Azonnal jelentés ment az előljáróságához és orvost hívtak. Az orvos bekötötte Deme sebeit, aki azonban csak órák mulva tért magához. Mikor megkérdezték tőle, mért követte el a szörnyű tettet, elhaló hangon mondta:

— Meguntam a szenvedést. Nem akartam a gyermekeim terhére lenni.

Deme-Balogh István tragédiája igen megható. Ő Fazekasvarsánd egyik legvagyonosabb gazdája. Nagy tornácos háza van, földjei, szőlője. Csak egészsége nem volt. Az ötvennyolc éves embernek évek előtt sérve támadt és hasztalan futkosott egyik orvostól a másikig, nem tudták meggyógyítani. A fürdő sem segített rajta. Az öreg ember nagy kinokat állott ki és gyakran hetekig hevert mozdulatlanul az ágyban.

Kinlódását még fájdalmasabbá tette felesége betegségének látása. Az asszonyt, aki tizenegy évvel volt idősebb az uránál — hatvankilenc éves — két év előtt szélütés érte és azóta nem tudta mozgatni a tagjait. A keze, a lába bóna, úgy kellett vele bánni, mint egy kis gyermekkel. Az öregasszony ellátásának egész gondja Deme nyakába szakadt. Addig, amíg a lánya férjhez nem ment és ápolta anyját, de egy év óta a két öreg magára maradt.

A sok kinlódás és szenvedés, a halál gondolatát érlelte meg, Deme István agyában. Az utolsó időben nagyon elhatalmasodott benne ez a gondolat és végül végzetes tettének elkövetésére ragadta.

Deme Balogh István hetekig nyomta az ágyat. Azt hitték bele is pusztul sebeibe. De felgyógyult, elfogták és ma az esküdszék elé állították. Az öreg ember azzal védekezett, hogy közös elhatározással mentek a halálba. Ő is, a felesége is megunták a sok-sok kint és szenvedést. Az asszony többször kérte, hogy vessen véget életének, de ő ellentállott. Végül is azonban nem bírta tovább a gyötördést és elkövette a gyilkosságot.

Szakolczay Lajos kir. ügyész kérte, hogy az esküdtek mondják ki bűnösnek Deme Istvánt a szándékos emberölés büntetésében. Boros Rezső dr. ügyvédjelölt Nagy Sándor dr. helyettese felmentést kért.

A vád- és védbeszéd elhangzása után az esküdtek bűnösnek mondták ki Deme-Balogh Istvánt, mire a bíróság a 92. §. alkalmazásával hat hónapi börtönre ítélte a vádlottat. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Csányi Máttyás új dala. A Heltai-kabaréban nagy tetszés mellett énekelte vendégjátékai során Keleti Juliska a kiváló diva, Csányi Máttyásnak, Heine egyik legbájosabb költeményére írt finom muzsikáját. Ez a hangulatos, poétikus dal jelent most meg a zeneműpiacon Ingusz I. és Fia cég kiadásában. Csányi Máttyás még e kis munkájában is felülemelkedik a sablonos dalformán, s jellegzetes opera stílusában nemes és nem mindenki által elemezhető hatásokra törekszik. Ezt a dalt, mely hatásos előadási anyagul szolgálhat hivatásos énekművészeknek, de kiválóbb dilettánsoknak is, jóformán zenéjének aradi tisztelői kívánságára adta ki az aradi színház országos nevű karmestere. A dal címe: „Ganz leise“ és kapható egy korona és nyolcvan fillérért az aradi zeneműkereskedésekben. (dr. v.)

* Piros estély a Heltai-kabaréban. A Heltai-kabaréban meghonosított népszerű piros-estélyek az utóbbi érdekes vendégszereplések miatt rövid ideig szerepelnek. A kabaré új társulata holnap, pénteken, tartja első piros-estélyét, amelyen az összes tagok nagyszerű új számokkal szerepelnek. A piros-estélyek nagyszámú híveinek érdeklődését úgy akarja meghálálni Heltai direktor, hogy a pénteki előadást a legkényesebb igényeket is kielégítő szellemes, pikáns, de azért finom számokból állítja össze. A piros-esten új műsorral szerepelnek Szécsi Magda, akinek ritka tehetségét már régóta kelően méltányolja az aradi közönség és Varjas Antai, legnépszerűbb cigányprimás, akinek hatásos számaival alig tud betelni esténként a közönség. Új műsora lesz pénteken Robinsnak, a kímikus zeneimitátornak, aki pár napi közreműködésével máris kedvence, a közönségnek, továbbá az óriási repertoárral rendelkező, tehetséges komikusnak: Kovács Andornak, Garas Mártonnak, a komoly drámai színésznek, Olga Glücknek, a gyönyörű hangú német énekesnőnek, Nóra et Dora Ismai hatásos angol táncatrakciójának, Kormendy Ilonka szubrettnek, Sziklai Benőnek, a kitűnő kupléénekesnek és Heltai Árpádnak. A pénteki piros-estély helyérei: 3, 2 és korona.

* Az üldözött tenorista. A szökéséről és érees tenorjáról egyaránt jól ismert Burrián, mint legutóbbi számunkban megírtuk, a jövő idényre is a newyorki Metropolitan-operához szerződött. Sőt nemcsak a jövő idényre, hanem mindjárt négy évre kötött szerződést Dippel igazgatóval, így hát 1915-ig a yankeeket fogja szórakoztatni. De miért kellett Burriánnak, akit pedig szivesörömet látna minden európai operaház, mindjárt öt évre az újvilágba szerződnie? E kérdésre most Drezdából megkaptuk a hiteles választ. Tudvalevő, hogy Burrián megszöktette Dingel drezdai kereskedő feleségét és voltaképpen ez volt az oka, hogy ott hagyta a drezdai operát is, amiért (ami végre is egészen mellékes) megfosztották a „kamaraénekes“ címtől. Ez a Dingel nem akar, nem tud egykönnyen lemondani hűtelen hűveséről és valóságos hajtóvadászatot rendez Burrián után. És bárhol próbált Európában fellépni (így legutóbb Prágában), Dingel ur pontosan megérkezett és kijelentette, hogy ő a nézőtér első sorából belelő Burrián szájába, mihelyt azt az első taktus eléneklésére feltárja. És nehogy ebben a tervében megakadályozható legyen, fegyverviselési engedélyt váltott az összes európai államokra. Burrián nem az az ember, aki remeg egy bolond revolvergolyótól, de mégis úgy találta, hogy jobb félni, mint megijedni és a Dingelné megszöktetése óta tényleg nem merészkedik európai színpadra. Amerikában az más. Oda először is Dingel nem megy utána, mert üzletétől nem távozik olyan sokára, másodsor a Metropolitan-operaházba nem engedik be még annak a valóban amerikai ízű szenzációnak érdekében sem, hogy agyonlövni a színrekerülő opera hőstenorját.

* Pathé zsurnál. Az Uránia színház műsorán ismét szerepel Pathé remek zsurnálja, mely az utolsó napok legélvezetesebb eseményeit tárja elénk pompás felvételben. Látjuk Falhiéres tuniszi látogatásának néhány újabb epi-

zódját. Az elnök primitív keskeny vágányú vasuton látogatást tesz a tuniszi bányákban, a hol tiszteletére a benszülött arabok löversenyt rendeznek. Az olasz királyi párról is készült felvétel, mikor megnyitják a gyönyörű turini kiállítását. A szász oltenburgi választófejedelem esküvője ragyogó fejedelmi látvány. Két remek izléssel megkomponált kalap képviseli a párisi divatujdonságokat. A nagyszerű műsorra még nyolc olyan mozgófénykép szerepel, mely dicsőségére válik az Urániának. 175

* Rafael és Fornarina. A XVI. század leg-híresebb festőjének, Rafaelnek tragédiáját mutatja be az Apolló színház mostani fenomenális műsorának keretében. Gyönyörűen színezett kép Rafael műtermébe visz bennünket. A nagy mestert rajongva veszik körül tanítványai; Rafael Bibiena biboroshoz megy. Utközben találkozik Fornarinával, aki iránt szerelemre gyulad. Rafaelbe szerelmes lesz Bibiena Mária is, aki mindenképpen megakarja nyerni a festőművész szerelmét. Rafael azonban nem igen gondol a patricius leányra, mert minden gondolatát Fornarina bírja, aki viszontszereti a festőt. Mária, akit a szerelmi vágy is sorvaszt, ragályos kór áldozata lesz. Kérésére Rafael megjelenik Mária halálos ágyánál s ott ő is magába szívja a halálhozó betegséget s hosszas, kínos szenvedés után kedvesének, Fornarinának karjaiban leheli ki a lelkét. E hatalmas koncepcióju, részleteiben megkapó képen kívül a műsor minden egyes száma a közönség legteljesebb meglegedését érdemelte ki s nagy maradandó sikert aratott. 177

Földrengés Mexikóban.

— Több száz halott. —

Távirati tudósítás.

Mexikó, jun. 8.

Szardán reggel négy órakerétségbeesett földrengést észleltek, amely több épületet rombadöntött. Többek közt a tüzérség kaszárnyáját, amelynek romjai — hir szerint hetven katonát maguk alá temettek. A halottak és sebesültek számát hetvenre becsülték. A földrengést a pólai és trieszti szeizmográfiai készülékek jelezték.

A katasztrófáról tegnap bővebb jelentés nem érkezett. Ma azonban már nagy pusztulás képét tárja elénk az a tudósítás, mely a pusztulást következőképp mondja el:

Mexikóból jelentik: A földrengés következtében sokkal több emberélet pusztult el, mint eleinte hitték. A legújabb táviratok szerint kétszáznál több a halottak száma. A halottak között sok gyermek van. A pályaudvar majdnem egészen elpusztult. A villamos vezeték elszakadtak, a gázcsövek megrapadtak és a gáz kiömlött belőlük. Sok száz ház omlott össze. A villamos vezeték elszakadása miatt a város éjjel egészen sötét volt. Mihelyt a földrengés megszűnt, az emberek az utcára rohantak, hogy Maderot üdvözlőjék. Az utcán óriási zavar volt. Az asszonyok a földre vetették magukat és azt kiáltották, hogy a földrengés isten büntetése, mert a lakosság Diast elhagyta. Különösen a katonák között sok az áldozat. Az összeomlott tüzérségi kaszárnyából eddig hetven halottat, egy másiktól tizenegy halottat hoztak ki. A földrengés reggel 4 óra 35 percker kezdődött és az erős lökések három-négy percig tartottak s azután gyöngébb lökések következtek. Ezzel vége volt a katasztrófának. Jellemző a nép hangulatára, hogy a lakosság kitódult a pályaudvarhoz, hogy Maderót üdvözlője. A fölkelővezér fogadása nagyszerű volt s körülbelül negyedmillió ember rendezett neki ovációt. Ugyanekkor kétszáz halott hevert a romok között s ugyanannyira tehető a veszedelmesen megsebesültek száma is.

Newyorkból ujabban a következő részleteket jelentik a mexikói földrengésről:

— A földrengés reggel négy óra harmincöt perckor kezdődött. A legerősebb földlökések négy-öt percig tartottak. Reggel hétkor vége volt a pusztulásnak. A tüzérszárnyában kévéssel a földrengés előtt gázrobbanás történt. A közúti vasut villamos telepének romjai között sok halott hever.

Newyorkból jelentik: A földrengés következtében az összes utcai lámpák kialudtak. A lakosság ijedten fejét vesztve rohant ki az utcákra, igen sokan beleestek a földrengés következtében keletkezett szakadékokba, ahol holtan találták őket. Sajátságos, hogy sok helyt a lakóházak falai kifelé dőltek, úgy, hogy látni lehetett a szobákat és bennük az embereket, amint az ágyban feküdtek, jártak-keltek. Igen sok paraszt és kis farmer, akik Maderó bevonulása alkalmából nagy tömegekben jöttek a városba és az éjjelt utcákon és parkokban töltötték felriadtak és kiáltozva jajgatva futkároztak az utcákon. A földrengés huszonötöt megölt belőlük. A főváros és a déli tartományok közt teljesen megszűnt minden közlekedés. A táviró összeköttetés teljesen megszakadt. Az utolsó táviratok a halottak számát 250-re teszik, de a halálosan sebesültek is legalább ugyanennyien vannak. A romokat még nem takarították el teljesen. Az első földrengés iránya észak-déli volt. Az utcákon a villamos világítás vezetéke és a gázcsövek elrepedtek, a gáz pedig kitódult és meggyulladt. Százötven ház hamvadt el a tűz következtében. Sok ház falai félre billentek és ledőléssel fenyegetnek.

Koleragyanus halott Aradmegyében.

— Agyhártagyulladás, vagy kolera? — Az orvos nyilatkozata. — Fölterjesztés az országos fővegyészhez. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Aradmegyének Hunyadmegyével szomszédos területén nagy riadalmat okozott tegnap és ma egy tizenhét éves parasztleány gyanus körülmények között történt elhunyt. Vandrak Tódor trójási (radnai járás) földműveseknek Vandrak Perszida nevű 18 éves leánya tegnap hirtelen meghalt Soborsinban. Erős láz fogta el, hányni kezdett és néhány órai kínlás után meghalt. A nép között gyorsan híre terjedt a különös elhalálozásnak és néhány óra alatt mindenki azt hirdette, hogy a leány kolerában pusztult el. A községben minden óvintézkedést megtettek és habár az orvosok szerint a leány halálát nem kolera idézte elő, mégis felküldték a halott belső részeit Felletár Emil országos fővegyészhez, aki meg fogja állapítani, hogy van-e ok a félelemre.

A föltűnő ügyről ezeket a részleteket tudtuk meg:

Vandrak Perszida trójási lakos kedden reggel kocsin elindult a szüleivel a zámi vásárra. Zámiban hirtelen rosszul lett, amiért aztán a szülei még azon a napon visszaindultak vele. A betegre való tekintettel csak lassan haladhatott a kocsin és tegnap délutánra Soborsinhoz értek. Ott a leányon erős roham vett erőt; folyton hányt és a láz gyötörte. Szülei nem merték tovább vinni, hanem megmutatta a beteget Murády Árpád dr. soborsini orvosnak, aki agyhártya gyuladást konstatált, amelyhez még a napszúrás is járult Rövid kínlás után Vandrak Perszida meghalt.

Hirtelen halála a községben riadalmat keltett, mert a lakosság a kolera pusztításait napról-napra hallva, azonnal arra gondolt, hogy a leány gyors kimulását is kolera okozta. A hatóság a legmesszebbmenő óvintézkedéseket fogantatosította. A leány szüleit teljesen elkülönítették és a halott belső részeit felküldték Felletár Emil országos fővegyészhez. A közeli napok megmutatják, hogy mi okozta a fiatal leány halálát.

Bradean Athanáz dr. radnai járásorvos, akinek kerületébe tartozik Trojás község, telefonon a következőket mondotta az Aradi Közlöny szerkesztőjének.

— Vandrak Perszida tizenhét éves trójási leány napok óta betegen feküdt szülei lakásán. Az én észleletem szerint agyhártya gyuladása lehetett. Ennek ellenére kedden mégis kocsira ült és elment a zámi vásárra. Hozzá tartozói figyelmeztették, hogy a hosszú ut még betegbő fogja tenni. Tényleg a leány Zámiban olyan rosszul lett, hogy szülei azonnal visszaakarták szállítani falujukba. De csak Soborsinig juthattak, mert ott a leány annyira betegnek látszott, hogy szülei kénytelenek voltak elvinni Murády Árpád dr. soborsini orvoshoz. Murády dr. szintén agyhártyagyuladást konstatált a leánynál, aki visszafelé az uton folyton hányt és feltűnő nagy láz mutatkozott rajta. Soborsinban Vandrak Perszida 2-3 óra múlva nagy kínok között meghalt.

— Én épen akkor Soborsinban voltam, mert a község szintén az én körzetembe tartozik. Ott hallottam az esetet és minthogy a községben elterjedt annak a híre, hogy a leány koleragyanus tünetek között halt meg, magam is megvizsgáltam a halottat. Olyan tökéletes készülékek a vidéki orvosnak természetesen nem állanak rendelkezésére, amelyekkel konstatálhattuk volna, hogy a kolera vagy agyhártyagyulladás okozta-e leány halálát. Murády kollegámnak és nekem az a véleményünk, hogy a leányt az uton erősen sütötte a nap, talán napszúrás is kapott, azonkívül a súlyos betegség a hosszú uton fokozódhatott és láza annyira emelkedhetett, hogy halálát okozta. A hányási rohamok az agyhártyagyuladással is sűrűn előfordulnak.

— Mindamellét a legszélesebb körű intézkedéseket tettük meg. Soborsin határában egy kis házat béreltünk, a leány szüleit ott helyeztük el kocsijukkal lovaikkal együtt és a legszigorubbant intézkedtünk, hogy senki közeükbe ne férközhessen. A halottat ma délután temették el Soborsinban, ahol a nép szentül meg van győződve, hogy Vandrak Perszidát a kolera ölte meg. Ezért a nép és saját megnyugtató végett a halottat felboncoltuk és belső szerveit ma este felküldtük Felletár Emil budapesti országos fővegyészhez, aki néhány nap alatt meg fogja állapítani a halál pozitív okát.

— Elrendeltük a vizsgálatot arranzéve, hogy a leány Zámiban kikkel érintkezett és ha sikerül kinyomozni, mindazokat akik közelében voltak zár alá helyezzük és fertőtlenítjük.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A kereskedelmi alkalmazottak aradi egyesülete arra kéri a július 9-iki népnünpély rendezőt, hogy holnap, pénteken este az egyesületi helyiségben (Damjanics-u. 2.) fontos ügyek megbeszélése végett jelenjének meg.

Biharmegyébe akarták deportálni Abdul Hamidot.

— Inger Szolimán levele. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Na gyvárad, jun. 8.

Rendkívül érdekes hírt közölt Inger Szolimán, a szomáli alkirály, a nagypapmezői (kimpányi) földesur. a Nagyvárad Napló című lappal.

Arról szól ez a hír, hogy a török kormány Abdul Hamid a detronizált szultán számára Magyarországon keres állandó lakóhelyet s a kormány megbízottai Biharmegyében is fűrkészték alkalmas birtok után a száműzetésbe készülő ex-szultán számára. Inger Szolimán a következő levelet írta a lapnak:

Igen tisztelt szerkesztő ur! Azt olvastam b. lapjában, hogy én Debrecenben jártam volna. Ez tévedés. Valószínűleg azért keletkezett ez a hír, mert Magyarországon már minden emberben, aki fezt visel, engem szoktak felismerni.

Miután az a titok, amely ennek a téves hírnak az alapja lehetett, többé már nem titok, van szerencsém helyreigazítás végett a következőket szíves tudomására hozni:

Több európai nagyhatalom fáradozik hosszabb ideje azon, hogy Abdul Hamidot, a szegény török exszultánt szalonikii fogságából kiszabadítsa. Ez — értesüleim szerint — most az angol koronázási ünnepeken valószínűleg sikerülni is fog, ezzel az európai civilizációnak talán egyik legnagyobb vívmánya történik meg.

Az a fezes ember, aki pár nap előtt inassal együtt Debrecenben járt — persze inkognitóban — nem volt más, mint Samsunk török herceg és „Ibn-elkell“, Abnathmed nagy enuchja. Ők előbb Biharmegyében jártak s itt több birtokot tekintettek meg, az ex szultán számára, de a rossz feltételek miatt nem vásároltak. Ugy hallottam, hogy Szatmárvármegyében tegnapelőtt megvettek egy szép kis birtokot főúri kastélyal és parkkal, ahol Abdul Hamid, az ex-szultán szabadon, de mint törökországi száműzött fog élni. Természetesen az egész ügyben — amely eddig nagy diplomáciai titok volt — ami külügyi diplomatáink is élénk szerepet játszanak, mert hiszen felelősök lesznek azért, hogy Abdul Hamid nálunk mint egyszerű magánember fog élni s innen sem politikát csinálni, sem elszökni nem fog.

Ez az egész történet! Én nem tudom, hogyan jutott eszükbe az újságíróknak, hogy én Máramarosba mentem volna birtokot vásárolni. Szép ez a Kimpány, nagyon szép, mert vadregényes, akárcsak Belső-Afrikában, vagy Ázsiában. Én bizony már nem leszek Biharországhoz: Kimpányhoz hűtlen. Van itten minden, amit csak egy afrikai ember megkíván.

Remélem, hogy ezzel az érdekes hírrel örömet szerzek önnek, szerkesztő ur. A sok zaklatás miatt jó volna azonban valamely más formában közzétenni, mert öreg ember vagyok s nem akarok már Magyarországon aktív politikát folytatni. Tisztelettel

Nagypapmező, 1911. június 7.

Emir Sulejman.

Eddig tart Inger Szolimánnak páratlanul érdekesítő levele.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály — — —	151
Nyomda — — —	151

HIREK.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Változékony, szeles, hűvös idő elvéve, inkább csak keleten csapadékokkal. Sürgönyprognózis: Változékony, szeles, hűvös, elvéve csapadék. A hőmérséklet déli tizenkét óra-kor 22,5 C. fok volt.

— Az osztrák parlament megnyitása. Prágából jelentik: A Narodni Listi közli: A Reichsrath megnyitásakor Ferenc Ferdinánd trónörökös fogja felolvasni a trónbeszédet. A kormány az eddigi tervek ellenére már július első napjaiban össze akarja hívni a Reichsrathot.

— Az egyetem új rektora. A budapesti tudomány egyetemen ma délelőtt választották meg az egyetem 1911—12. évi új rektorát. A központi egyetem rektori tanácsstermében Genersich Antal dr. lelépő rektor elnöklété alatt ültek össze a négy fakultás kebeléből kiküldött rektorválasztók: Zubriczky Aladár, Breznay Béla, Mihályfi Ákos és Kanyurszky György hittudományi, Sággy Gyula, Szentmiklósi Márton, Kmety Károly, és Király János jogtudományi, Lenhossák Mihály, Moravcsik Ernő, Hoór Károly és Udránszky László orvostudományi, Entz Géza, Hegedüs István, Petz Gedeon és Klupáthy Jenő bölcsész-tudományi nyilvános rendes tanárok. Az elnök megnyitván az ülést előterjesztette, hogy a rektorküldés joga a szabályok értelmében az új iskolai évről a bölcsészeti karral illeti meg. Erre megejtették a szavazást, melynek eredménye az, hogy az egyetem új rektorává Fröhlich Izidor dr. magyar királyi tanácsost, az elméleti természettan nyilvános rendes tanárát választották meg. Medveczky Frigyes dr.-ral szemben, aki hét szavazatot kapott. A választás eredményének kihirdetése után Zubriczky Aladár hittudományi kari dékán vezetésével Sággy Gyula, Lenhossák Mihály és Hegedüs István tagokból álló küldöttség kereste fel Fröhlich Izidort és közölte vele az eredményt. Fröhlich Izidor a küldöttség előtt kijelentette, hogy a rektori méltóságot a legnagyobb hálával és köszönettel elfogadja. Fröhlich Izidor, az egyetem új rektora 1853. január 23-án született Budapesten. Főiskolai tanulmányait a budapesti tudományegyetemen és műegyetemen végezte és 1876-ban lett a budapesti egyetemen az elméleti fizika magántanára. Nyilvános rendes tanárrá 1885-ben nevezték ki és a bölcsészeti karnak három ízben volt dékánja. Résztvett Bosznia megszállásában, s mint tartalékos tüzérhadnagy tért vissza. Számos tudományos munkát és kézikönyvet írt rendes tagja a Magyar Tudományos Akadémiának és több belföldi és külföldi tudományos társulatnak. Az új rektor szeptember elsején foglalja el hivatalát.

— Megtámadott alispán. Nyitráról jelentik: A mai megyei közgyűlésen Krausz István főispán élesen megtámadta Turcsányi Ödön alispánt, szemére vetve, hogy a vármegyeháza építése körül fölmerült 300.000 korona költség-többletet az ő helytelen számításai és intézkedései okozták. Turcsányi alispán erre kijelentette, hogy levonja ebből a konzekvenciát és ezennel bejelenti lemondását.

— Lujza hercegnő pere. Lujza belga királyi hercegnő megint szerepel a bíróság előtt. Mint most Bécsből jelentik, a hercegnő 1909-ben meg akarta venni Koch Emil százados nagyreesei birtokát, de a vétel aláírása után kiderült, hogy a százados gondnokság alá van helyezve s így nem adhatja el a birtokát. Dausch Ottó ügynök, aki a vételt közvetítette, kénytelen volt visszaadni a provizióképen de-

ponált váltót, de egy másik ügynök, Westfried Jakab, aki együtt dolgozott Dauschsal, peresítette a nála levő 83.000 koronáról szóló váltót. A bécsi kereskedelmi törvényszék elmarasztalta a hercegnőt, még pedig azzal az indoklással, hogy az ügynök megkötötte az üzletet s az üzlet későbbi stornirozása nem foszthatja meg proviziójától. A hercegnő felebbezett s a mai felebbezési tárgyaláson megsemmisítették az ítéletet, azzal az indoklással, hogy ilyen körülmények között provizió nem illeti meg az ügynököt.

— A honvédség gyakorlatai. A m. kir. 8. honvédegyalozrednek Lugoson és Orsován állomásozó zászlóaljai folyó hó 13-tól 29-ig a temesmegyei Nagykárolyfalván lesznek összpontosítva, ahol ezredgyakorlatokat fognak tartani.

— A Dreadnoughtok. Triesztből jelentik: Az osztrák és magyar haditengerészet június 24-én vízrebocsátandó *Viribus unitis* csatahajójának elkészülte után nemsokára megkezdik a *Stabilimento*, a harmadik *Dreadnought* építését s egyúttal nemsokára vízrebocsátja a már befejezéséhez közelgő második *Dreadnought*-ot. Ennek a második *Dreadnought*-nak vízrebocsátása elreláthatóan október első napjaiban lesz, neve még nincsen megállapítva. Teljes felszerelésével körülbelül a jövő év végére készülnek el, míg a második *Dreadnought* 1913. nyarán, a harmadik 1914. januárjában fog teljesen készen állni. A negyedik *Dreadnought* építését ez év novemberében kezdik meg Fiumében s teljes elkészülése az 1915. év elejére várható.

— A vasárnapi záróra. Az aradi rövidáru nagykereskedők elhatározták, hogy üzleteiket június 1-től augusztus 20-ig vasárnap nem nyitják fel.

— A szökevény márki. Londonból jelentik. Hetekkel ezelőtt nagy feltűnést keltett Párisban egy klerikális főurnak, Abatie márkinak eltűnése. A márki megszökött Párisból, állítólag azért, mert a liberálisok kiűldözték royalista elvei miatt. Kitűnt azonban, hogy a főúr nem politikai okok miatt hagyta el Franciaországot: gyermekeinek nevelőjével szökött meg Amerikába. Az amerikai hatóságok azonban nem engedték meg, hogy a szökevény párt partraszálljon. Visszatértek tehát Európába, még pedig külön hajón. A márki már tegnap megérkezett Liverpoolba. Fivére, mikor megtudta, hogy bátyja melyik hajón érkezik Liverpoolba, a kikötőbe ment és felszállt a hajóra. A márki azonban bezárkózott kabinjába és kiüzent, hogy neki nincs testvére, nem fogad senkit. Egy észrevétlen pillanatban azután kiszökött a hajóról, a reá várakozó újságírók elől egy autobilba ugrott és eltűnt. Most mindenfelé keresik Liverpoolban, mert valószínű, hogy ott várja be a napokban érkező szeretőjét.

— Magyar rablógyilkos Bécsben. Bécsből jelentik: Tegnap este a Práter környékén egyik utcában rablógyilkos kísérletet követtek el egy Ertl Róza nevű utcai leány ellen. A merénylő elvitte a leány ékszerét és ma reggel egy ékszerkereskedőnek el akarta adni. Minthogy csak magyarul tudott, nem igen tudta magát a kereskedővel megértetni. A kereskedőnek gyanuja támadt s a rablót, aki ezt észrevette, elillant és az üzletben hagyott egy arany karkötőt. A kereskedő üldözöbe vette a fiatalembert, akit sikerült elfogni és a rendőrségre vinni. Itt megvallotta, hogy Kovács Mártonnak hívják s Bihar megyéből való betegápoló. Azt mondta, hogy nagy nyomora miatt követte el a merényletet. Ertl Róza már jobban van és valószínűleg életben marad.

— Mozdósínház tulajdonosok afférja. Üzleti differenciákból keletkezett lovagias ügy nyert ma békés elintézését Aradon. Az affér szereplői: Szathmáry Károly városi üzemigazgató, Bing Hugó az Apolló-mozdósínház társtulajdonosai és Róth Zsigmond szállító, meg Koch Dániel, az Uránia színház tulajdonosai. Az ügy a két mozdósínház fúzió kísérletéből támadt. Az *Aradi Közlöny* hetekkel ezelőtt megírta, hogy a két mozdósínház valószínűleg egy kézbe fog kerülni, helyesebben: mind a két színház a mostani tulajdonosok közös tulajdonává válik. Ugy tervezték, hogy június elsején válik perfectté a megállapodás. A társület terve azonban a napokban meghiusult. Az Apolló tulajdonosai levélben értesítették az Uránia színház gazdáit, hogy elállnak a terv megvalósításától. Ez haragra lobbantotta Róthot és Kochot és szemrehányó levelet írtak a konkurrens vállalat birtokosainak. Szathmáry és Bing sértőnek találták a levél hangját és lovagias elégtételt kértek. Koch és Róth kijelentették, hogy nem sértő szándékkal írták a levelet és így nem adnak lovagias elégtételt. Ezzel azonban nem elégedtek meg az Apolló tulajdonosai, hanem párbajbíróság elé akarták vinni az ügyet: döntse el az, hogy alkalmas-e ez az ügy lovagias eljárásra? Ma délután kellett volna összeülni a párbajbírósnak, amelynek tagjait már ki is jelölték a felek. Mielőtt azonban a tárgyalás megkezdődött volna, a felek megbízottai újból összejöttek és békésen intézték el az ügyet.

— Az örgróf lánya. Szegedről jelentik: Ma délelőtt a szegedi rendőrség 12-es számú szobájába, fantasztikus ruhába öltözött torzalakot vitt be egy rendőr, Temesváry Géza dr. alkapitány elé. Első pillanatban meg sem lehetett állapítani, hogy az előállított egyén fiú-e, vagy lány. Bokáig érő slafrok volt rajta, fölötté piszkos porköpnység. A fején nem volt kalap, sem kendő és néhány szál hosszú haja, mint valami kínai copf, lógott le hátul a feje tetejéről. A lábain nem volt cipő. Mikor a kapitány a nevét kérdezte, idegenszerű csengéssel a hangjában szólalt meg:

— Rus-zin Irén vagyok. Az atyám Pallavicini György örgróf.

A kapitány megütközve nézett rá, azután csakhamar észrevette, hogy örülttel van dolga. Leültette a szerencsétlent és kérdéseket intézett hozzá, hogy így megállapítsa a kilétét. A leány folytonosan megmaradt amellett, hogy ő az örgróf lánya s csak hosszas faggatás után mondott annyit, hogy neki egy másik apja is van, akit azonban nem akar ismerni. Ehhez a kijelentéséhez az örültek makacosságával ragaszkodott, úgy, hogy a kapitány többé egy szót sem birt kivenni belőle. Ellenben megvizsgáltatta a szerencsétlent Gyuritz Sándor dr. hatósági orvossal, aki kétségtelenül konstataulta rajta az örültséget. A szerencsétlen leányt erre azonnal beszállították a kórház elmeosztályába. A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlen teremtés nem más, mint leánya Russzin Jánosnak, a selmebányai dohánygyár egyik főtisztviselőjének. A leány három évvel ezelőtt tette le a kereskedelmi érettségét és azóta Tápén, egy kereskedő irodájában volt alkalmazva, mint hivatalnoknő. Két héttel ezelőtt a leány hirtelen eltűnt Tápéről és azóta folytonosan a szegedi tanyák között bolyongott. Itt talált rá tegnap egy rendőr, aki aztán az örültet bevitte a főkapitányságra. A rendőrség értesítette a szerencsétlen leány Selmebányán lakó szüleit, akik az esti vonattal Szegedre utaztak.

— Elgázolt pályamester. Sopronból jelentik: Az éjjel a személyvonat Nagycsank és Sopron-

kövesed közt *Wolfrath* János pályamestert hátra gázolta. *Wolfrath* öt árát hagyott hátra.

— A Városi kávéház átalakítása. *Fürst* János, a Városi kávéház bérlője ma adta be a tanácshoz építés engedély iránt a kérvényét és mellékelte a kávéház átalakítás terveit. A tanács szombaton tartandó ülésén foglalkozik a tárggyal.

— Sikasztó törvényszéki irodaigazgató. Egerből jelentik: Az egri törvényszéknél a szokásos évenkénti hivatalvizsgálatot ma ejtette meg *Osváld István* budapesti táblabíró *Bollmann* Ernő táblai tanácsjegyzővel. Csakhamar kiderült, hogy az irodaigazgatóra bizott pénzből hiányzik. Az ügyészség előterjesztésére *Miskovics Flóris* vizsgálóbíró *Bertha* irodaigazgatót azonnal letartóztatta, egyúttal bűnügyi zárlatot rendelt el *Bertha* vagyonára. *Bertha* töredelmesen bevallotta, hogy 3000 koronát sikasztott. Ebből 1500 koronát egy alkalommal elkártyázott, a többi lassanként költötte el. A nyomozás tovább folyik, mert valószínű, hogy a *Bertha* által beismert 3000 koronánál több is hiányzik a reabizott pénzből. Az esetről sürgős jelentést tettek az igazságügyminiszternek.

— Ujságot a pályaoőröknek! A következő méltányos kérelemmel fordult több pályaoőr egy estilap szerkesztőségéhez: Az utazó közönség elrobogó vonata ablakán kinézve, alig vesz észre bennünket, pályaoőreket, akik nehéz szolgálatunkat elzárva minden városi és falusi szórakozástól, elhagyatva teljesítjük a tovafutó vasuti sínek mentén. Mi csak látjuk az elrobogó vonatokat, de abból a jólétekből, melyet magukkal visznek, ránk nem jut semmi. Ugy gondoljuk nem szerénytelenség az a kérésünk, melylyel a szerkesztőség útján az utazóközönséghez fordulunk és arra kérjük, hogy az utazókban kiolvasott ujságot ne hagyják a fiúkében, a honnan azokat ugyanis a végállomás szemétkosarába dobják, hanem hajtsák le hozzánk az órházaknál. Nehéz szolgálatunkban nekünk nagy vigasztalás, ha az ujságok olvasmányával szórakozhatunk. Tisztelettel több pályaoőr.

— Öngyilkos községi esküdt. Nagykárolyfalván (Temes vm.) *Steiger* József esküdt a község melletti kis erdőben egy fán felakasztotta magát és mire ráakadtak, már meghalt. *Steiger*, mint a r. kat. hitközség pénztárnoka, mintegy háromszáz korona beszédett kultuszadóval nem tudott elszámolni és állítólag e feletti kétségbeesése vitte a halálba.

— Az anya és gyermeke. *Budapest*ről jelentik: Tegnap este az újpesti rakodóparton észrevette *Kiss P. János* arra cirkáló rendőr, hogy egy asszony keservesen zokog s gyermekét szorongatja magához. A rendőr azt is hallotta, hogy a gyerek könyörögve kérte az anyját, hogy ne ugorjanak a Dunába. Erre megszólította az asszonyt, aki sirva vallotta meg, hogy kis fiával együtt a Dunába akarta magát ölni. Elmondotta, hogy *Király Lajos* hajószelelő felesége és Vácott lakik. Az ura durván bánik vele, tegnap is megverte és ezen keseredett el annyira, hogy a halált kereste. Az asszonyt a dunai kerületi kapitányság épületében helyezték el éjszakára és ma gondoskodtak további sorsáról.

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban e hó 6-8 án a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: Született: Szeredi Gyula máv. tisztviselőnek *Tibor* nevű fia. *Braumüller* József kereskedő segédnek *Gyula* nevű fia. *Vicián* András tanítóképz. főintézetű szolgának *András* nevű fia. Meghalt: Révai Kálmán 49. éves vasuti málházó neje. *Balázs* Demeter 68. éves napszámos. özv. *Hegyi* Istvánné 64. éves napszámosnő. *Krajnik* Jakab 52. éves kerékgyártó. — Házasság nem fordult elő.

— Muzsai főhadnagy kiszabadult. Szegedről jelentik: Tegnap telt le a négyhavi büntetés, amit *Muzsai* János szegedi főhadnagyról rött a hadbírószék azért, mert *Gábel* Rózsit lelőtte. *Muzsai* tegnap szabadon bocsátották. A főhadnagy már tegnap délután elhagyta a börtönt és hazautazott a szüleihez Nagykikindára.

— 28-ik cs. k. jótékonycélu államsorsjáték. E. év június 22-én tartják meg a katonai jótékonycélokra szolgáló 28-ik államsorsjáték húzását. A játékterv tartalmaz 21.135 nyereményt 620.000 K. összegben, közte egy főnyeremény 200.000 K., továbbá nyeremények 50.000, 30.000 stb. koronával, melyek mind készpénzben fizetnek ki. Sorsjegyek a 4. K. dohánytösdékben, váltóüzletekben, adó és postahivatalokban kaphatók. 6877

— On heut acheter tous les jours et toutes les semaines des journaux français chez Ingusz Libraire à Arad.

— Figyelem! Raktárom tulhalmozottsága miatt mélyen leszállított áron árusítom remek szép ékszereim, ezüst áruim és zsebóráimat, miről mindenki meggyőződést szerezhet. *Chinaezüst áruim beszerzési áron árusítom.* Elsőrendű szemüvegek, orrosipetők, lorgnettek óriási raktára. Tisztelettel *Weinberger Ferenc* ékszerész, *Andrássy-tér 20.* 2501

— *Franola* likőrök legblatosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 liter 60 fillér Vojtek és Welszál 1450

— Áthelyezés. *Raskó* Ilust az állami gyermekmenhely ellenőrt, a belügyminiszter Aradról Szabadkára helyezte át.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ *Ottrubay* Dezső dr. táblai tanácsjegyző. *Ottrubay* Dezső dr. aradi törvényszéki jegyzőt az igazságügyminiszter szolgálattételre a nagyváradi kir. ítélőtáblához rendelte be táblai tanácsjegyzői minőségben. *Ottrubay* a napokban elfoglalja új hivatalát.

§ *Fizessen a százados.* Biharfüreden a télen több napon át skigyakorlatokat végzett a honvédség. Január 17-én érkezett meg erre a vadregényes tájra egy husz főből álló honvédtisztigardas *Papp Imréné*től a biharfüredi bérlőtől kértek elszállásolást. A tiszteket *Homolya* István fő adnagy vezette, (aki azóta már századossá lépett elő.) Fejenként két korona napi bért ígért *Papp Imréné*nek a szállásért. Tizen-négy napig tartottak a ski-gyakorlatok. *Papp Imréné* az elszállásolásért 560 koronát követelt. A honvédség küldött is pénzt, azonban csak 154 korona 94 fillért. Hogy miért ennyit, ezt ő nem tudja. *Papp Imréné* nem elégedett meg ezzel a summával. Kért, követelődött: hiába erre Biharvármegyéhez fordult: fizesse ki a vármegye neki a fennmaradó összeget A törvényhatóság el is határozta, hogy fizet és megszavazott a honvédtisztek elszállásolásáért még 12 korona 80 fillért. *Papp Imréné* belátta, hogy így nem jut a pénzéhez, gondolt tehát egyet és pert indított a hátralékos 891 korona 26 fillér erejéig a belényesi járásbírósnál *Homolya* István százados ellen. Ha sem a hadsereg, sem a törvényhatóság nem adózik: fizessen a százados, aki az elszállásolást megrendelte. A per mindenestre érdekes és jogi szempontból felette problematikus. Az a kérdés: ígért-e *Homolya* István tényleg napi két koronát és ha igen: van-e joga ennyit ígérni, holott tudvalevő, hogy katonák nem valami bőkezűen szokták megfizetni a bekvártélyozást.

§ *A Zsilinszky-fiúk pöre.* *Budapest*ről jelentik: A Kuria első büntetőtanácsa ma *Vavrik* Béla elnöklésével zárt tárgyaláson foglalkozott azzal a bíróküldési kérelemmel, a melyet *Simonka* Gyula dr. békésabai ügyvéd és özvegy *Achim* Andrásné, az agyonlőtt paraszvezér felesége nyújtottak be. A kérelemben a gyulai törvényszék helyett más esküdtbírószék delegálását kérték s kérelmüket arra alapították, hogy a gyulai törvényszék elfogult. A Kuria *Tassy* Pál bíró előadása után elfogadta *Vargha* Ferenc dr. helyettes koronaügyész in-

ditványát, a ki a kérvényt elutasítandónak tartja, mert a perrendtartás alapján a magánpanaszosnak és képviselőjének nincs joga arra, hogy más bíróság delegálását kérje, mivel a vádat a királyi ügyészség képviseli. A Kuria ezek alapján elutasította a kérelmet s az iratokat a gyulai törvényszékhez küldötte el, a hol a gyilkossággal vádolt *Zsilinszky*-fiúk ügyét még június hónap 20-ika előtt tárgyalják.

§ *A mohácsi petíció.* *Budapest*ről jelentik: A Kuria első választási tanácsa ma délután egy órakor kihirdette határozatát *Andrics* Tivadar dr. munkapárti képviselő mohácsi mandátuma ellen benyújtott petíció dolgában. A Kuria elrendelte a bizonyítást arra a két érvénytelenségi okra, hogy a képviselő *Izse* és *Dályok* községekben a választ megelőzőleg etette és itatta a választókat. A vizsgálattal a Kuria a pécsi királyi táblát bizta meg.

§ *Az újpesti automobil-szerencsétlenség.* A budapesti tábla második büntető tanácsa *Ráth* Zsigmond elnöklésével és *Csiky* Gyula előadásában ma tárgyalta *Janek* Géza ismert zokó bűnügyét. A zokó tavaly július 3-án *Alagról* hazajött, maga vezette automobilját, melyben öten ültek. Bár a zokónak a soffitól nincs bizonyítványa, mégis nagy sebességgel vezette kocsiját, mely *Ujpesten* összeütközött egy szekérral. A szekér rudja keresztül döfte *Hirsch* Adolf garázstulajdonost, a ki nyomban meghalt, de többé-kevésbé megebesült az automobil valamennyi utasa. A törvényszék előtt a vádlott zokó azzal védekezett, hogy a nagy portól nem láthatta az előtte álló szekeret, bár egyáltalában nem haladt gyorsabban huszonöt kilométeres sebességnél. A törvényszék azonban bűnösnek mondta ki *Janek* Gézát gondatlanságból okozott emberölés vétségében és három hónapi fegyházra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte. A tábla ma a törvényszék ítéletét jóváhagyta. A vádlott és védője semmiségi panaszt jelentett be a Kuriahoz.

TARKASÁGOK.

(A lüszterruha.) *Nimolai*, aki körülbelül nyolcvanhétezer koronával tartozik a szabójának poroclan nadrágokért és piké mellényekért egy hét előtt kirevolverezett még egy lüszterruhát. Mára lett kész a ruha. *Nimolai* tetőtől talpig felöltözött aztán szigorúan megkritizálta az öltönyt. Véleménye végül a következőkben csucsesodott ki:

— A ruhával általában meg lennék elégedve, csak a kabátnak van egy kis hibája. Ha a pénztárcát a belső zsebbe teszem, a kabát ráncos.

A szabó meghökkenve nézett a jó kuncsaftra. Aztán összeszedte magát és gúnyosan jegyezte meg:

— Hja uram ilyen kivételes esetre én önnél nem számíthattam.

(Az alkoholista.) *Vörösorru*, vízzeszemű vádlott állott ma délelőtt a bíróság előtt. Tipikus alkoholista. Az általános kérdések során a törvényszék elnöke feltette a következő szokásos kérdést:

— El-e alkoholtartalmu italokkal és milyen alkalmakkor?

A vádlott némán állott és bután vigyorogva meredt a bírókra. Az elnök úgy vette észre, hogy nem érti a kérdést. Erélyesen rivált rá:

— Iszik maga?

Az alkoholista szemé felcsillant. Egy lépést tett előre, a szája szélesre nyílt és derűsen mondta:

— Ha éppen meg tetszik kínálni.

(Marhavizit.) Az egyik aradmegyei községben a marhavész pusztított. A járvány kezdett veszedelmes mérveket ölteni, miért is az állatorvos elhatározta, hogy általános vizsgálatot tart. A falusi előjáróság ezt a következőképen hozta a községbeliek tudomására:

— Tudattatik és közhírré tétetik, hogy máma délután marhavizitálás lésson, hát mindenki maradjék otthon.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktözsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 8

Amerika 1/4-el drágább. Kinálat, vételkötés megfelelő, 10 ezer mm. 10 fillérrel magasabb.

As árak 80 kilónként számítva:

	Dél sárlat	3 órai sárlat
Buza 1911. októberre	11.42—11.43	11.43—11.44
Buza 1911. áprilisi	11.73	11.73—11.75
Roze 1911. októberre	9.21—9.28	9.23—9.23
Tengeri 1911. májusra	6.88—6.89	6.87—6.88
Zab 1911. októberre	8.22—8.23	8.22—8.23

Budapesti értéktözsde (Táv. jelentés)

Június 8.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀ ...	111.30
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀ ...	91.30
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ ...	80.15
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀ ...	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény ...	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön ...	218.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön ...	151.—
Osztrák járadék papírban ...	92.25
Osztrák járadék ezüstbe ...	96.25
Osztrák járadék aranyban ...	116.—
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀ ...	92.—
1880. évi osztrák államsorsjegy ...	162.—
Osztrák-magyar bankrészvény ...	19.42
Magyar hitelbank-részvény ...	828.—
Osztrák hitelintézeti részvény ...	644.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény ...	753.—
20 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.—
Német birodalmi márka ...	117.37 ¹ / ₂
London vista ...	239.—
Páris vista ...	95.94
20 márkás arany ...	23.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. Jun. 8.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	11.10—11.20
76	11.20—11.30
77	11.30—11.35
78	11.35—11.40

Buza (Temesvári kerek. ár):

75 kilogrammos	11.00—11.10
Roze	8.10—8.20
Arpa	7.90—8.10
Zab	8.80—8.95
Tengeri	6.30—6.35

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

— Jun. 8. —

Magyar siszondú: Öveg nehéz páronként 400 kg grammal felül súlyban — fillérig; közép páros kősz 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 168—170 fillérig; fiatal közép páronként 251—252 kilogrammig terjedő súlyban 171—174 fillérig; könnyű páronként 350 kilogrammig terjedő súlyban 164—165 fillérig.

Sertéselészám: jun. hó 5. napján volt készlet 27005 darab, jun. 6. napján felfújtatott 50 darab, jun. 6. napján elszállított 414 darab, június 7. napjára maradt készletben: 26681 darab.

A hízott sertés üslét tranzszata üzletellen.

Felelős szerkesztő

BOLGÁR LAJOS

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, péntek 1911. június 9.

1. A mellvért. Humoros. — 2. A levegő látványosság. — 3. A bohóc leánya. Szenzációs dráma. — 4. Utazás Dalmáciában. Látványosság. — 5. A makkabeusok. Bibliai dráma. — 6. A megleveneredett szék. Bohózat. 7. Jael és Sisera. Bibliai dráma. — 8. A kutya-szoba. Bohózat. — 9. Pathé Zsurnál. Aktualitások mozgófényképekben.

Előadások d. n. 6 óráig kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

Ruhatar. — Buffet.

As előadások tartama 2 óra.

As előadásokon a cs. 66 kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

As előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma péntek 1911. június 9-én:

1. F. kak etetése. Természetutáni felvétel. — 2. A gyermeki ártatlanság hatalma. Amerikai kép, dráma. — 3. Nauke álma. Nevettető. — 4. A Comó tó. Gyönyörű természetutáni felvétel. — 5. Birotteau César. Dráma. — 6. Egy amerikai gróf. Komikus. — 7. Olaszország kertjei. Természetutáni felvétel. — 8. Rafael és Fornasina. Dráma a XVI. Századból. — 9. Pali ajándéka. Kacagató.

Előadások délután 6 óráig.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zárszek 1 kor. I-ső hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill.,

IV-ik hely 20 fill.

A bökgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.

Műsort ingyen kapni a jegyszédőknél.

Saját zenekar.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen édes anyánk elbunyta alkalmából részvétnyilvánításukkal és a végtisztességén való megjelenésükkel gyászunkat enyhíteni szívesek voltak, ez uton is őszinte köszönetet mondunk. 2547

Aradon, 1911. június 8-án.

Nattand Bernát és testvérei.

Világhírű amerikai és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös svári áron árusít, csak 2241

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-szükségletét beszerezné felkeresni vételkötés szer nélkül

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét. Veszek zálogcédulát, tört aranyat vagy más tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 9. Uj leányiskola-épület.

Értesitem Arad város és vidéke hölgyközönségét, hogy még csak rövid ideig tartózkodok Aradon s a még raktáron levő nagyválasztékú

eredeti párisi trotteur női és leány kalapokat

melyek az utóbbi időben érkeztek, minden elfogadható áron kiárusítom. 2284

Átalakításokat és javításokat elfogadok.

Szíves pártfogást kér

MAISON RITSCHER

Salacz-utca 1. sz.

MEGNYILT

Arad, Szabadság-tér 18.

Maidt és Schrod

angol urí divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruraktárunkat, hol valódi panamakalapok 13 kor.-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban I-a fehér és sines ingek 3. 50 kor.-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Hatisnyak, kesztyűk, 2168 gummi, eső és porköpenyek nagy választékban. Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 766. Szabott árak-

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!**Varga D. Daninál** kaphatók **Arad, Andrásy-tér 20. sz.**

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

4578

Derékfűzők méret után a legújabb formákban.**Apró hirdetések.****Zálogházból**Kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad **Farkas Streicher** Arad, Tököly-tér 1. 2074**„Kivatalnoknak“**

Levele van a postán. Gitta. 2548

A világhírű amerikai

„Vera“ cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szereshetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Kiadó

4 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással ellátott, teljesen külön álló föld-szintes lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejárattal, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó. Hasszinger-utca 5. sz. 2846

Szűster köpenyek

18 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

Üzletemberek!

„Arad megyében egy jó forgalmu vegyes-kereskedés és korlátlan ital-mérésel bíró korcsma helyiségek, lakházzal és melléképületekkel öreg-ségem miatt f. év július hó 1-től át vagy eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2879

Üzleti állványok

egy íróasztallal együtt eladók. Értekezhetni Pollák József cégnél. 2479

Intelligens elárusító,

aki kirakat rendező is, felvétetik Neumann M. ruhatelepén Arad 2516

Keresünk vételre

modern könyveket, egész könyvtárakat. Ingusz I. és Fia könyvkereskedése Arad, Andrásy-tér 16. Monarch írógép. Képviselőből vizs-szamaradt teljesen új 650 K helyett 500 korona. 555

Egy jó karban levő

dupla ajtós jég szekrény eladó. Kossuth-utca 37. sz. (Margit sütőde.) 2588

Női

lűszter-, gummi-, és tavaszi-felöltőt olcsón vehet Schwartzberger Manónál Arad, Vörösmarthy-utca 3. 2587

Káz eladó.

A Gyermekek kórház mellett, 4 éve épült, jókarban, szép szőlős és gyümölcsös, magánlaknak is megfelel. Andrásy K.-u. 1. 2510

Ügyvédjelöltet

románul tudót, azonnali belépésre keresek. Dr. Szundhauszen Emil M.-Cséke, Biharmegye. 2527

Ügyes kárpitos

ajánlkozik a szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 561

Használt írógépek

gyárilag javított állapotban bámulatos olcsó árban kiárusítatnak. Lukács Rezső, írógépüzlet Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Fűszerkereskedő

segédet keresek m. l. belépésre, ki magyarul, németül és románul beszél. Barna Lajos, Paakota. 2549

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-könyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 80.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Vesznek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb árakon. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Bonyilvántartási ívek készlete. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 1451

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1274

Diamant-nál

Atz ől Péter-utca 2. (12 udvarban.)

1579-1911. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Novák Aurélnak Ponta Szida ópécskai lakos végrehajtást szenvedett elleni 160 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést a pécskai kir. járásbíróság területén levő, Ópécska és határán fekvő és ópécskai 541. sz. j. k. b. 663. hrsz. 514 □-öl területű (1025. sz.) házas beltelekből, 2249. hrsz. 844 □-öl területű szőlőből, 1572. hrsz. 1850 □-öl területű kertből, 5782. hrsz. 138 □-öl ter. porondból B. 8. sz. Ponta Szida 1/2 hánya-

dára 606 korona kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan 1911. évi augusztus 16-ik napján délelőtt 10 órakor kebel-beli tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem fog eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan 606 korona becs-árának 10%-át bánatpénzül kész-pénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papirban a kiküldött kezéhez le-tenni, avagy az 1881. évi LX t.-c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átszoigaltatni.

Pécskán, 1911. évi május hó 17-én.

Moldoványi s. k.

2531

kir. járásbíró.

2223/911. tkv. szám.

Hirdetmény.

Bogyafalva község telekkönyvei birtokszabályozás követ-keztében átalakítatnak s azzal egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve amelyekre az 1886:29, 1889:38, és 1891:16 t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendezik az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telek-könyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganato-sítatik.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítésére a hely-szini eljárás nevezett községben az 1911. évi július hó 20. nap-jának d. e. 10 órakor fog kezdődni, ennél fogva felhivatnak

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizo-nyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalaki-tása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekkönyvekben előforduló lejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje által a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjeszté-seiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tar-tanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nin-csenek, hogy az átírásra az 1886:29. t.-c. 15-18 §. és az 1889:38 t. c. 5, 6, 7 és 9 §§ értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telek-könyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bejegyzéshez engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvé-nyesíthetik és a bélyeg és illeték kedvezménytől is elesnek.

4. Mindazok, a kiknek javaira tónyleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszűnt jog van nyilvánkönyvileg bekebelezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a feljegyzett jognak tör-lését kérelmezzék illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert különben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. j. bíróság mint tkvi hatóság. Nagyhalomgy 1911. június 6-án.

2535

Gálffy, s. k.
kir. járásbíró.**A szép fekvésű „Monte Carló“ című vendéglő,**

mely Aradtól fél órára fekszik, és az aradi közön-ségtől is igen látogatott, :: a hozzá tartozó ::

ház, szeszfőzde, 2 hold szőlő valamint 2 hold gyümölcsös,

melyen 360 darab külön-féletermő gyümölcsfavan,

jutányos áron eladó.

2532

Bővebbet

özv. Piller Józsefné,
Kisszentmiklós, Német-utca 285.

6605—1911.

Hirdetmény

a fegyveradóra vonatkozó bejelentések tárgyában.

Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra használható lőfegyverek után, ugyancsak azon fegyverek után, melyek családtagjai, vadászcselédjei, a vadak gondozására és erdőterületek őrzésére alkalmazottak cselédjei valamint mező-, szőlő- vagy erdőgazdaságban alkalmazott csőszök, pásztorok és erdőkerülők birtokában vagy használatában vannak.

Az, aki csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő s vadászatra használható fegyvereket szám szerint s annak megjelölése mellett: vajjon egy vagy két csővűek-e, bejelenteni, a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezűleg aláírni és az 1911. évi június hónapban ama községi előljárásnál vagy városi adóhivatalnál benyújtani, ahol az adóköteles állandó lakását tartja.

A bejelentés élő szóval is történhetik, mely esetben az adókötelesek bemaondása szerint a bejelentési űrlapot a városi adóhivatal köteles kitölteni.

Aki évközben lép adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezt a fegyverét a birtokba vételtől számított nyolc nap alatt bejelenteni.

Azok, kik a törvény értelmében adómentes fegyverek birtokában vannak, kötelesek ezeket a fegyvereket, egyszersmindkorra az illető városi adóhivatalnak arról szóló bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentett fegyverek adómentesek.

A városi közegek által a fegyveradóról készített kivetési lajstromok a kir. pénzügyigazgatóság-nak érvényesítési záradékával ellátva a városházánál 8 napi közszemlére kitétetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netalán felszólamlását beadhassa, esetleg a másokat illető adókiutvételekre, vagy esetleges fegyver-eltitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse.

A felszólamlások és az észrevételek a fent kitüntetett határidő alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál nyújtandók be, mely az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a felelőseket pedig a közigazgatási bizottság elhatározása alá terjesztik.

A vadászati jegy elnyerésére irányuló bejelentések szintén 1911. évi június hónapjában nyújtandók be az adóköteles (illetőleg kezes) állandó lakására nézve illetékes polgármesternél.

Ha valaki évközben kívánja a vadászati gyakorlását megkezdeni, vagy eddig élvezett vadászati adómentessége megszűnik, a bejelentést azonnal megtenni köteles.

Vadászati jegy váltása esetében a fegyveradó a vadászati adóval együtt a kir. adóhivatalnál fizetendő.

Az esetben, a midőn valaki már a városházán befizette a fegyveradót és azután kíván vadászati jegyet váltani, a fegyveradó-igazolmányt a kir. adóhivatal bevonja, s a befizetett fegyveradót a vadászati adóval együtt a vadászati jegyen kitünteti. Magától értetődik, a már befizetett fegyveradót újból nem kell befizetni.

1883. XXIII. t.-c. 6. §-a értelmében a vadászati adó alól ki vannak véve az ezen szakasz a) pontjában említettek kivül:

1. a vadászterületek tulajdonosainak vagy bérlőinek szolgálatban álló vadász cselédék;

2. a vadak gondozására és vadászterületek őrzésére alkalmazott cselédék;

3. a mező-, szőlő- és erdőgazdaságnál alkalmazott csőszök, pásztorok, erdőkerülők;

4. a hatóságilag fölesketett erdőtiszték, erdőőrök és a kir. erdőfelügyelőség személyzete.

Az adómentesség igazolásul szolgál az 1., 2. és 3. pontok alatt említett egyéneknek: a kir. adóhivatal által kiállított fegyveradó-igazolmány, a 4. pont alatt említett egyéneknek pedig az eskübizonyítvány eredetije, vagy hivatalos másolata.

Az, aki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, vagy az adóköteles lőfegyvereket — a törvényben meghatározott eseteket kivéve — a vadászatra használja, az eltitkolt, vagy adó alól elvont minden darab fegyver után husz K-tól negyven K-ig terjedhető bírságot tartozik fizetni. A befizetett bírságnak egy harmada a feljelentőt illeti.

A vadászati adójövedéki kihágások az 1883. évi XXIII. t.-c. 43. §-a értelmében toroltatnak meg. Arad, 1911. május 15.

A városi adóhivatal.

**Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.**

2139—1911. tkv. szám.

Hirdetmény.

Páfrányos község telekkönyvei birtok szabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t.-c. az 1889. XXXVIII. t.-c. és az 1891. XVI. t.-c. a tényleges birtokos tulajdonjogainak bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez a azzal fel hívással tétetik közzé: 1. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 15. §-a alapján ide értve §§-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. §-a és 6. §-ában is az 1891. XVI. t.-c. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a is, az 1891. XVI. t.-c. 15. §-a b. pontjában eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22 §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1911. évi de-

cember hó 31. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellen ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis 1911. évi december hó 31. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, akik a tkvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. körüli eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely arányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1911. évi december hó 31. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származható bármilyen igényeket jóbiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetiekkel a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Nagyhalmagy, 1911. évi május hó 31. én.

Györfy, s. k.
kir. jbiró.

2536

Aradi részvénytársaságnál

megbízható, gyakorlott

pénztárnoknő

(óvadékkal rendelkezők
előnyben részesülnek.)

Irodai teendőkhben jártas

fiatal ember,

gép- és gyorsírásban

alapos jártas-
sággal bíró **hölgy**

azonnali belépésre alkalmazást nyer.